

ERDÉLYI GAZDA

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMİ TÁRSASÁG

Irodája: Kolozsvár, Petöfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petöfi-u. 7. sz. Sürgönyelm: Erdélyi Gazda, Kolozsvár. e)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgösen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Cséplőgépek, rosták, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

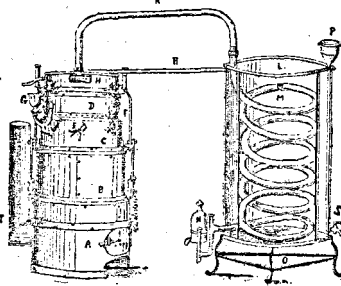
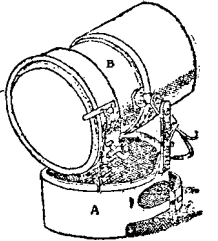

Az ezredéves országos kiállításon millenniumi nagy éremmel, a szegedi és pozsonyi mezőgazdasági kiállításokon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

Legújabb szerkezetű, tengelyen fordítható vagy vasfűtő kazánházból kiemelhető

gyümölcs-, törköly- és borseprű-lepároló készülékek

cszefrekeverővel vagy anélkül, minden alaku pálinkafőző-üstök, 2 csöves sisakkal, csöves-, kigyó- vagy henger-alaku hűtővel; mindennemű gyári rézműves berendezéseket, konyhai rézedény- és üstöket legjobb kivitelben jutányos áron szállít

Gállik Lajos
rézművesmester üzlete
BUDAPEST,
VII. ker., Nyár-utca 15. sz.
Régi fémek becseréltetnek és megvétetnek.
1196

Pénzkölcsönt

leggyorsabban lebonyolított tartással, legelőnyösebb feltételekkel, gazdá-

szoknak, hivatalnokoknak, éves lakóknak vidékre.

Kölcsönöket betáblázásra minden irányban a legmesszebbmenő előnyök és kedvezményekkel

közvetit igen rövid idő alatt, olcsó kamattal mellett KÁNYITZER REZSŐ bankbizományos. BUDAPEST, VII. Akácia-u. 24. Válaszbélyeg melléklendő. 1198

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára

KÜHNE E.

MOSONBAN

elismert kivitelben és jutányos árak mellett szállít:

Egyetemes acélekéket

vas- és acélöntésű ekefejekkel,

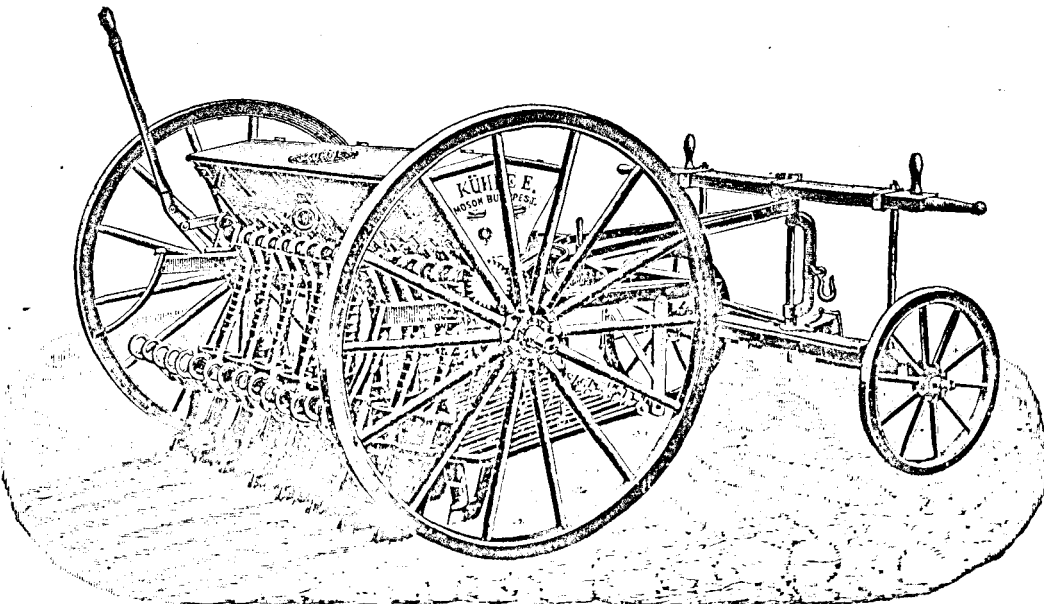
Két- és háromvasú ekéket

különböféle szerkezetben

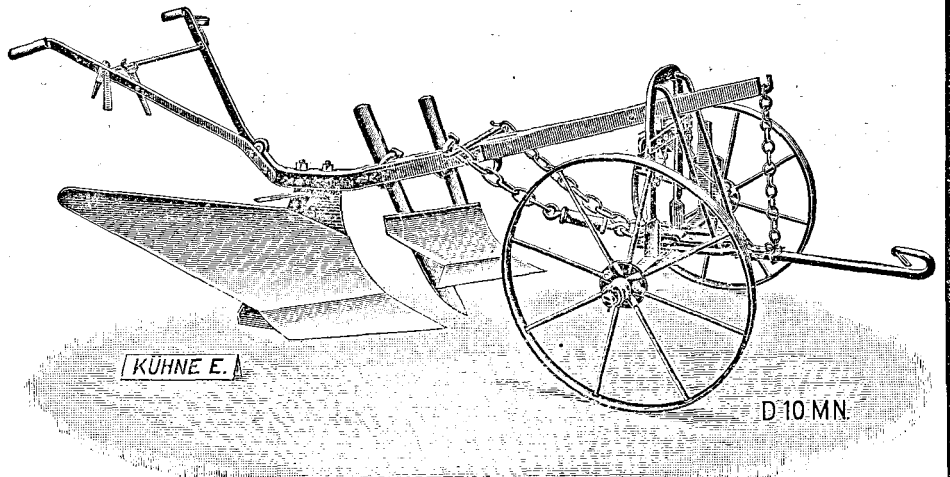
könnyű és kötött talaj számára,

Boronák és hengerek,

Uj! „OSBORNE“ rúgós-fogas boronák.

Elsőrendű hazai anyagból készült gyártmány!

Hírneves szabadalmazott tolókeres rendszerű

MOSONI DRILL

sorvetőgépek,

melyek felülmúlhatlan szerkezetéről és gyakorlati előnyeiről számos gazda elismerő nyilatkozata áll rendelkezésre.

Gabonatisztító és szelelő-rosták, konkolyválasztók,

Különlegesség: Takarmánykamra-berendezések tervezése és szállítása.

Szeckavágók, répavágók, darálók.

„RAPID“ darológépek erőhajtásra.

Uj szállózúzók, borsajtók stb.

(6) 3

Főraktár:

BUDAPEST, VI. ker. Váci-körút 57a. sz.

A cég gyártmányai az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ által rendezett kiállításon dús választékban megtekinthetők.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,
gőzgép-, gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

TELJES HŰTŐTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniák rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTÓKAT különböző célokra.

BORSAJTÓKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödéje **BUDAPEST.**
1029

CIMBALOM
részletre is olcsón
kapható.

Melyről nagy képes ár-

jegyzéket bérmentve küld
Varga Pál
cimbalomgyártó. Makó,
saját házából.

Cimbalmozni a leg-
hamarabb megtanulható az ön-

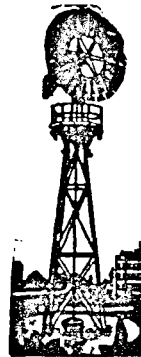
tanulási, saját kiadásom-
ban megjelent, cimbalom-
iskolából, melynek ára 4
kor. helyben, utánvétellel
70 fillérrel több. A meg-
rendelő saját keze írása
szükséges. **VARGA PÁL**
cimbalomgyártó. 1182

A szélmotortelep minden alkotórésze a turbina kivételével Magyarországon készül.

Ingyen üzemerőt

szolgált a számtalan üzemekben legelőnyösebben kipróbált, bámulatosan működő, régebb rendszerű-hasonlóan működő készülékekkel távolról sem összehasonlítható drezdai szélturbina műveinek szab. eredeti gyártmánya, mely nemcsak már gyenge szélnél is hoz közvetlen és megbízhatóan működésbe mindenféle gépeket, tehát **dynamó-gépeket** is, de lehetővé teszi az erőfelhalmozás és távolba vezetés révén szélsőséges idején és távolban is a hajtóerő érvényesülését. Ezek a turbinák **olcsók, elpusztíthatlanok, üzem és viharbiztosak, hihetetlen nagy erőt fejtenek ki, nem igényelnek felügyeletet és kezelést** és ajánlatosak **vízemelésre, villamos világításra és géphajtásra** úgy mezőgazdasági, mint ipari és bányai célokra.

HERKÜLES
acél-szélbina. Rud. Brauns

Prospektusokkal, felvilágosítással, költségvetésekkel, tervekkel stb. készségesen és ingyen szolgál

Dr. Dietrich S. (k.)
BUDAPEST, V., Akademia-utca 14. szám.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmassát jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készségeggel megadatik. 1082.

„Baromfitenyésztés”

Egy levelező lapon kérjen mutatványszámot a című képes hetilapból.
E szakfolyóirat felőleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és diszmadár-, galamb- és házinyúl-tenyésztési kérdéseket.
A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkei mind a legjelesebb tenyésztők írják.
A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.
Szerkeszti. Hreblayné Dedinszky Adél.
1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

DUNKY FIVÉREK

— cs. és kir. udvari —
Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.
Gr. Wass házában levő
fényképészeti
műtermőket
magnagyobbítva
ujjonnan építették és
a kor minden igényeit
kielégítőn fényesen
berendezték
s kéri a n. é. kö-
zönség további
pártfogását.

1127.

Felten és Guilleaume

Kábel-, Sodrony- és Sodrony-kötélgyár
Részvény-Társaság

Budapest, V. Vizafogó 1458/60.

Gyárt: mindennemű sodronykötelet.

Sözeke sodronyköteleket

szab. lapos, vagy gömbölyű osztályrészekkel. Mezőgazdasági üzemekhez szükséges felvonó- és erőátviteli sodronyköteleket stb.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalomokban, nagyobb gazdaságokban, ugyancsak több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacsk alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., öt kilós láda 8 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN

gyógyszerész
Pécssett, (Barany. megye).

Megrendeléshez hatóságai engedélyt kérek mellékelni.

1197

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
készítik
Fischer's
Fotóművészeti Műintézet
Budapest
Kassuth-utca 15. szám
Vida körmelegrendelések pontosan
északoltatnak.

1011.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
XIV. Tenyészállatkiállítás.	493
A vadászat közgazdasági jelentőségéről. <i>Boér Miklós.</i>	494
A német gyümölcs és zöldségpiac.	495
A lucernatáblák trágyázása. <i>Fényes Károly.</i>	496
A nyírás befolyása a fejős juhok tejének mennyiségére és minőségére. <i>K.</i>	496
Tárca:	
A szociális állam mezőgazdaságának termelő és fogyasztóképesége. <i>Dr. Dónáth H. Géza.</i>	494
Kisebbszakközlemények.	
Háztartás.	498
Kormányintézkedések:	
Hirdetmény.	498
Vegyes közlemények.	
A XIV. Tenyészállatkiállítás díjazása.	499
Piaci és vásári ártudósítások.	500
Hirdetések.	

XIV. Tenyészállatkiállítás.

A verőfényes szeptemberi nap aranyos fényében, a munka eredményét ünneplő gazdák százainak részvétele mellett nyílt meg az E. G. E. XIV. állatkiállítása.

Méretei minden eddig itt tartott kiállítást messze túlhaladják; de nemcsak a méretek, hanem a minőség az, ami mutatja, hogy az erdélyi állattenyésztés a fejlődés biztos útján van, hogy a haladás az egész vonalon az állattenyésztés minden ágazatában általános. S mi, akik tudjuk, hogy az állattenyésztés az erdélyrészi mezőgazdaságnak micsoda nagyfontosságú, döntő fontosságú ága, szerénytelenség nélkül, az önmagunk munkájának dicsérete nélkül is örömmel konstatálhatjuk, hogy gazdáink az utóbbi években, az utolsó kiállítás óta nagyot és szépet produkáltak s mindjobban rátérnek a tenyésztésnek arra az okszerűségére, mely mezőgazdaságunknak dicsőségére, önmaguknak hasznára válik.

Ez a mostani kiállítás hiven és őszintén tünteti föl az elért sikerek mellett a még kiküszöbölendő hibákat, a legjobb állatok mellett a kevésbé jókat, úgy, ahogy azokat a valóságban, az életben egymás mellé sorakozva látjuk. Buzdításul fog ez hatni a jókra, tanulságul a gyengébbeknek.

Mikor most irunk a kiállításról, még nem terjeszkedhetünk ki a részletekre, még nem vesszük beható vizsgálat alá a kiállított anyagot. De már első, futólagos szemlénél is föltűnt az, hogy a lókiállítás az utóbbi kiállításokat nagyságban és minőségben is meghaladja, hogy az erdélyi-magyar szarvasmarhakiállítás a fejlődés nagy, eddig sohse látott mérvét mutatja, hogy a juhtenyésztés is méltóan van képviselve s hogy a több, mint egy vétézede hiányzó sertés-kiállítás is teljesen sikerült.

De újdonság és valóban örvendetes újdonság, hogy a baromfikiállítás országos jellegével, hazánk minden részéből hozott legkülönbözőbb fajállataival megösmerteti a mi baromfitenyésztőinket a helyes tenyésztési elvekkel.

A gépkiallítás a gépészeti újdonságokkal gyönyörködtető látvány, de egyúttal hasznos és érdekes tanulsággal szolgál

éppen a mi gazdáinknak, akik a géptechnikának nem minden ágát fordítják még hasznukra.

A kiállítás megnyitására a következő értesítést adhatjuk:

A programhoz képest szeptember hó 5-én reggel 7 órakor báró *Jósika Gábor*, a kiállítási összbíráló-bizottság elnöke megalakította az egyes csoportokat, bíráló-bizottságokat, báró Wesselényi Béla, gróf Béli Kálmán, Fridrich Géza, Velits Zoltán, báró P. Horváth Kálmán, Gruner Károly és Puskás Béla elnöke alatt. A bíráló-bizottságok haladéktalanul megkezdtek működésüket és alcsoportokra oszolva vették beható bírálat alá az egyes kiállítási csoportokat.

A megnyitáson résztvettek közül a következőket sikerült följegyeznünk:

Gróf Bánffy György, a kiállítás elnöke, br. Jósika Gábor bírálóbizottsági elnök, Szabó József az E. G. E. elnöke, Lossonczy Mihály min. tan., Balogh Vilmos min. tan., Pirkner János áll. főfelügyelő, Fadallah, Radnótfáy és Visegrády méneskari ezredesek a földmivelésügyi miniszter képviseletében, Sándor János főispán Koós min. titk. a székelyföldi min. kir. részéről, Weingartner Andor a biharmegyei g. e., Székelyhidy Viktor az alsó-fehérmegyei g. e., Szentkirályi István a marostordamegyei g. e. képviseletében, Jancsó György a „Köztelek” és „Bud. Levelező” képviseletében stb. Továbbá:

Albisi Béla, Andrásovics Géza áll. int., Albert Dénes, Borsos Sándor, gr. Béli Kálmán, Biró István, gr. Bethlen István, br. Bánffy Ferenc, Barra Mózes, Bagári Kálmán áll. teny. fel., Békesy István á. t. f., Brázovay Kálmán á. t. f., Bocsánzi László, Benkő Mihály, br. Bornemisza Elemér, Bartha István á. t. f., Both György, gr. Béli Ákos főispán, br. Bánffy Albert, Bogdánffy Gábor, br. Bánffy Ernő, gr. Béli Ferenc, gr. Bethlen Ödön, Barcsay Tamás, Bartha László, Bideskuthy György, Csiky Elek á. t. f., gr. De La Motte A., Duzsárdy Antal, Darányi Béla kincst. ig., Deák Ignác, Dósa Endre alispán, Ehrlinger Lajos vár. tan., Eckstein Fülöp, Elek Lipót, Frennd László, Fridrich Géza, Fodor Ödön, Fekete János, Felszeghy Ferenc, br. Feilitzsch Arthur, Gruner Károly, Gönczi Mihály, Gyárfás Endre, Hadviger Albert, dr. Haller Károly miniszter tanácsos, Gaál Gyula, Gajzágó Tivadar, dr. Horváth Miklós, gr. Horváth-Tholdy Rudolf, báró P. Horváth Kálmán, báró Jósika Gábor, Horváth Ákos főszolgabíró, Jeszenszky Pál, báró Jósika Samu, Jakabffy Imre, Jakab László, Irsay József, Inczedy Samu, dr. Ignác István, Karácsonyi Sándor, Kollina Tivadar, Kühne Tivadar, br. Kemény Béla, Kondász Ferenc, Kése Lajos, Kovács Béla, Kuzskó István, gr. Kornis Viktor, Lickl Károly, László László, Lészay Ferenc, Lossonczy Mihály, Lóte egy. tanár, Mál-

(1002.)
MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udvari MAGKERESKEDÉSE
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám.
VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

= A gazdák figyelmébe =
ajánl: arankamentességre állami-lag ólomzárolt luczernamagot és biborherét, továbbá káposzta-repcét, muharmagot, tarlórépamagot, fehér kölesmagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, őszi bükkönyt, őszi borsót, szöszös bükkönyt (*Vicia villosa*), raffiaháncsot, mindent legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: mindenféle gazdasági magot bármely mennyiségben. =
Ajánlatok minták kíséretében kéretnek.

• • **Terményeink** • •
értékesítését
Erőtakarmanycikkek
beszerzését

bizzuk a
„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére”
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.
Kivánatra gazdáknak bérmentve küldetnek meg a Termény-
értékesítési Feltételek.

vásy Ferenc, Meisner Ernő, Mózsá Attila, gr. Mikes Kelemen, Nagy Elek, gr. Mikes Zsigmond, Majer Vilmos, Magyar Károly, Monostori Károly, Nagy Lajos, Nagy Dezső gondnok, Nagy Dezső, dr. Nagy Mór, Miksa Imre, Pókay Dezső, Poczy Mihály, Pvkner Károly, Papp Kálmán, Reich Albert, Reiter Oszkár, Radnóthfáji Oszkár, Sánta Albert, Szabó Károly, Székelyhidyi Viktor, Szabó T. Károly, Szász Ferenc, Szentiványi Gyula, Sipos Sándor, Szász István, Szilágyi György, dr. Szentkirályi Ákos, Szász János, Sárosy Pál, Szilágyi György, ifj. Sándor Pál, Somogyi Albert, Szabó Samu, Sperker Ferenc, Szátmári István, Simai Ferenc, Szerdai Aladár, dr. Simkovits Ottó, Szentkereszt Pál, Tarsoly Zoltán, Tanka Sándor, Turcsa András, gr. Teleki József, gr. Teleki László, Szvacsina Géza, Szilasy István, Szűcs Zsigmond, Szappanos Miklós, gr. Teleki László Gyula, gr. Teleki Arthur, gr. Teleki Arvéd, gr. Toldalaghy László, Váradi Géza, Urmánczy Jeromos, Vásárhelyi Árpád, Veress Béla, Varga Kálmán, ifj. br. Wesselényi Miklós, Ugrom Zoltán, Velits Zoltán, br. Wildburg Aladár, br. Zeyk József, Verzár Mihály, Wertheimstein Alfréd, gr. Wass Béla, br. Wesselényi Béla. Visegrády ezredes, Zeyk Dániel, gr. Wass Jenő, Szabó József, Barcsay Tamás, Blaskovics Elemér.

A vadászat közgazdasági jelentőségéről.

Irta: Boér Miklós.

Ma már alig van vármegye hazánkban, ahol a gazdasági kultúra fejlesztésére, az ős-termeléssel foglalkozó nép szellemi életének tudással, ismeretekkel való gyarapítására és a gyakorlati mezőgazdaság előbbvitelére, egyesetek ne működne. *Társulás a jelszava a mai kornak*, melynek küzdő terén az egyeseket gyorsan elsepri a gőzerővel haladó szellemi és anyagi torzolkodás szele. A gazdasági egyeseteknek éppen az a hivatása, hogy a mai kor vehemens erővel megindult létért való küzdelmében az egyeseket óvja meg, a gazdasági életet veszélyeztető különböző befolyásokkal szemben és számára biztosítsa a helyes irányú küzdelmet, kezébe adja mind ama eszközöket, melyekkel e harcot győzelmesen átharcolhatja. A vadászatnak közgaz-

dasági jelentőségűvé tételében is a *gazdasági egyesületekre vár az első hivatás*.

Tudtommal a vármegyei gazdasági egyesületeknek minden egyes község, — mint erkölcsi testület tagja — legalább annak kellene hogy legyen; de ama kötelezettséggel szemben, melyet a mikor taggá lesz, magára vállal, neki, mint községnek, közvetlenül vajmi kevés haszna van. Nem is lehet — mondani fogják sokan. De legyen! Tekintsék az egyes vidéki gazdasági egyesületek a községet egy kebelökbe olvadt olyan szervezetnek, melynek működését, az egészséges vérkeringés — az általános közérdek — szempontjából, azonosítsák saját érdekeikkel; vonják be a községet, mint gazdát, a közgazdasági élet tevőleges szerepkörébe; irányítsák működését a közvagyonosodás érdekében s e tekintetekben adjanak útmutatást számunkra: *a közvagyon kezelésére, értékesítésére, a haszon jövedelem fokozására*; mert különösen ez utóbbi követelés sikeres keresztülvitelével, a közterhek alatt roskadó szegény községek mai nyomasztó állapotán segítenek. Ha a gazdasági egyesületek betudták — igen helyesen — vonni a községeket szervezetükbe, legyen valamelyes gondjuk a községeknek, mint erkölcsi testületnek, közgazdasági működésére is. Ha nem közvetlenül, akkor közvetve; ott van a közvetítő szerepe a vármegye.

Nem szólva ez alkalommal a létező, vagy létező másnemű közvagyonról, egyenesen csak a vadászati jog gyakorlásának módozataira térek át, röviden szólva arról, hogy a gazdasági egyesületek minő befolyást gyakorolhatnak-e még eddig alig jövedelmező gazdaságilag hasznossá tétele céljából?

Első dolga lenne mindenesetre a gazdasági egyesületeknek az, hogy a működésük terén létező s közvagyonot képező vadászterületeket tanulmányozzák, az azokon honos hasznos mezei, erdei- és vízivadak tenyésztése kiválóan alkalmas helyekről közvetlen áttekintést szerezzenek s eme területek vadállományainak hasznosságát a közönséggel is megismertetve: azoknak védelmét biztosítsák, szaporodásukat ezen az úton előmozdítsák és így a közvagyonot képező vadászterületek hasznosbérleti értékét emeljék. Erre alkalmas út vezet a népszerű előadások körében, csak be kell vonni abba a hasznos vadak ismertetését

s kimutatni az erek védelmével s általában a gazdasági ággal, minden nagyobb befektetés nélkül produkálható közhasznót. Ugyancsak a gazdasági egyesületek szerepkörébe tartoznék a kezdeményező lépés arra nézve is, hogy a vad védelem biztosítsák, oly formán pedig, miszerint a községi mező- és erdőőrök, mint vadőrök is felelősséget s ezzel jogot nyerjenek arra, hogy a vadászterületet bejelentsék, esetleg elfogják, a vadtenyésztésre alkalmas állatokat, különösen a mezőn, erdőn kóborgó ebeket, macskákat pusztíthassák és a vadásztilalom időszakára a legszigorúbban felügyeljenek, a kihágókat kiméletlenül bejelentsék stb. Ezen gondoskodással, a közvagyonot képező vadász-területek hasznosbérleti értékét, előre nem látható % al emelnők és az általános jólét érdekében egy lépést tennék — előre.

Mert azt senki sem tagadhatja, hogy a vadászat ma már átlépte azt a határt, amelyen innen, csak mint szórakoztató sport szerepelt s hogy a vadászatnak valóban közgazdasági jelentősége van. Erről különben a közgazdasági állapotaink iránt oly hatalmas érzékkel bíró földmivelésügyi miniszter adta a legjobb és legmegdönthetlenebb bizonyítékot, midőn a vezetése alatt álló miniszterium kebelébe, a vadászati ügyeknek, külön szakértő közeg bevitelével, jogot adott a nemzetgazdasági élet tényezője képpen szerepelni, Ujjmutatás ez számunkra, a további lépések megtételére; figyelmeztetés arra, hogy minden gazdaságilag értékesíthető — s még oly csekélynek látszó portékánk is, mint a szabadon barangoló vadak — kincset képeznek, ha megértjük, hogy azokat a természet ingyen adja nekünk s mi pénzzé válthatjuk, csak érzékünk legyen, a változó idők divatos átfolyamára. *Most a sport a divat s ezt a gazdaságközönségnek saját javára kell felhasználni tudni.*

De, hogy az olvasót még jobban meggyőzzem arról, hogy a vadászat közgazdasági jelentősége elvitázhatatlan, néhány számadattal illusztrálom, melyek egyúttal azt is igazolják, hogy hazánk egyes vidékein, — ahol a vadászatnak gazdasági értéket tulajdonítanak — ezen sport már tőkét képvisel és évről-évre jobban jövedelmez.

Tekintsünk be csak a hivatalos statisztikai adatokba, a melyek a közelebbi években

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A socialis állam mezőgazdaságának termelő és fogyasztóképessége.

Irta: Dr. Donáth H Géza.

A kutatások további tárgya, részletvizsgálatok alapján, nem megközelítő képét nyújtana a jövőnek, hanem a társadalmi állam határozott üzem- és költségelőirányzatát megállapítani, természetesen vagy 10—15%-nyi ingadozás nem változtatna a dolgokon, mivel a mai állami költség- vagy gyári üzemelőirányzat sem mindig egészen pontos.

A főkérdés az, mit állitana elő az állam? Legelső sorban gondoskodik az állam a közönséges ruhaneműek és tápszerek, valamint építőanyagok, állami intézetek és közlekedési eszközök előállításáról; a többi használati és élvezeti cikkeket a magán kezdeményezésre bizza. A szülők gyermekeit sem sajátítja ki, csak kitűnő iskolákról kell gondoskodnia. Das Recht auf Arbeit az államnak végre kell hajtania

Az új társadalmi élet átalakítására óriási befolyással van a gyermeknevelésre egyáltalán a közoktatás. A köteles iskoláztatás fiukra a 18-ik évig, leányoknál pedig a 16-ik életkorig terjedne ki, melynek leteltével az úgynevezett munkásseregbe állanak, ahol tényleges munkát szolgáltatnának és egyszersmind próbaidőül szolgálna, hogy a továbbiakban mire mutat hajlandóságot és tehetséget. A versenyben győztesek, az állam által felneveltetnek; ellenben ha tanulmányaikat nem fejezik be, akkor hogy állami nyugdíjra igényt tarthassanak, kötelesek volnának az u. n. munkásseregbe újból belépni.

I. A termelés fokozása.

Psychologiai tekintetben igen érdekes, hogy a legszélsőbb socialisformátorok is kételkednek abban, vajjon a termelési eszközök államosítása kivihető-e vagy nem. A munkaidő megrövidítéseken is igen nagyok a nézeteltérések, Godrin szerint egy félóra, Horlyka és Betel szerint 2 órai, Krapotkin szerint 5 órai munkaidő elégséges. Igazán megbízható

számításokat azonban Losch Ármán végzi a ki a munkaidőt 12 órától 9-3 órára rövidíti meg, természetesen a mai technikai vívmányok felhasználásával. Nem terjeszkedünk ki a régebbi és újabb utópiai művek boncolgatására, mivel nem annyira számolnak, mint apodiktikus bejelentésekkel akarnak imponálni.

Az összes tápszerek, valamint rost és szálasanyagok a mezőgazdaságból kerülnek ki. A társadalmi állam bizonyos tekintetben zárt államnak tekintendő, a mely összes szükségletét saját területéről szerzi be. De hihetetlen és képtelenség, hogy az egész föld egyszerre társadalmi állammá váljon és a termelvények kieszelését fojtathatná, hanem igenis az már elképzelhető, hogy az átalakulás fokozatos lesz és szem előtt kell tartani, hogy az ilyen társadalmi állam nem kap semmit a többi államoktól. Sokan majd avval az ellenvetéssel élnek, hogy zárt kulturállam a mai viszonyok között merő képtelenség, az összes európai államok csereviszonyban vannak a föld többi részével. Ezen ellenvetés akkor helyes, ha nem akarunk gyarmatokat,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér 7. sz., saját házában.

Törlesztés és közönséges jelzálogkölcsonöket

nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt, valamint megyei székhelyeken fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

eleven és lőtt vadkivitelünket tüntetik fel: örömmel kell konstatálnunk a nagy haladást e téren is.

Az 1894. évben elevenvad kivitelünk: 6877 darab, 11.104 frt értékben; lelőtt vad kivitelünk: 18.101 darab, 567.324 frt értékben volt.

Az 1895. évben kivittünk élővadat 16 697 frt értékben, leölt vadat 13.273 mm. 534.217 frt értékben.

Az 1896. évben kivitelünk volt eleven vadban 12.704 frt érték, lelőtt vadban 701.910 frt érték.

Az 1897. évben már eleven vadat 22.642 forint, leölt vadat 871.450 forint értékben szállítottunk a külföldnek. (Legtöbbet Ausztriának, ahova 7385 darab eleven s 18.026 mm. leölt vadat vittünk ki. Nagyobb kivitelünk volt még Németországba, Romániába (3689 darab eleven ős), Hamburgba (864 métermázsa leölt vad) stb.

Ezzel szemben az 1897. évben behoztunk eleven vadat 6924 frt értékben (összesen 1705 darabot, melyből ős 35; nyúl 223; fácán 1087; fogoly és fűrj 217; szarvas, dánvad és vad-disznó 23 drb); lelőtt vadban behoztunk 17.240 forint árú.

Ha Magyarország 1897. évi vadlelövésének kimutatását tekintjük s az egyes megyék számarányát vesszük irányadónak, úgy találjuk, hogy a vadászat közgazdasági értékét mindenütt jobban meg tudják becsülni, mint erdélyi hazarésztünkben. E kimutatásban, a természeti szépségekben oly gazdag, a vadak tenyésztésére oly nagyon alkalmas terrenumon alig jó számításba az évi vadlelövés, ahhoz képest, hogy mily arányokat ölt az, tesszem föl Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-, Pozsony-, Somogy-, Sopron-, Nyitra-, Veszprém-, Moson-, Komárom-, Jász-Nagy-Kun Szolnok-, Fejér-, Győr-, Baranya-, Veszprém-, Zala- és más vármegegyekben.

Általában szólva, a mi hazarésztünk e téren hátrafelé megy. Hajdan, a szabad vadászat korszakában, mindenütt bőven volt szarvas és dämvadunk, ősünk, havasainkon zergénk, medvének, vadsertésünk; a fejedelmi szárnyasok (különböző fajuk, császármadár stb.) ellenállhatatlan vonzó-erőt gyakoroltak a vadász-sport kedvelőire; ma még nagyobb gyakorolnának, de e nemes vadak száma min-

denütt nagyon megfogyatkozott s a szarvasok is mind jobban tűnedeznek el a szabad területekről, az ő dicső szép hazájukból, a zárt területekre, ahol lassan — de biztosan — közelednek végcéljukhoz, melyet az egyes állatfajok végzeteképen, a természet örök elmúlás törvényében ő eljők is kiszabott. Zergavadunk páratlanul fejlődnek és szaporulna havasainkon (a fogarasi havasok s a Bucsecs, Királykő stb. zergéi, európai hirben állanak gyönyörűen fejlődött testükkel, kapitális kampóikkal) de mit ér mind ez, ha a kiméletlen lelövés, a folytonos üldöztetés következtében, évről-évre jobban pusztulnak. Pedig mekkora haszonbérleti összegeket nyernének ama vadászterületek tulajdonosai, ha ma is, mint hajdan, csordákban szökdelnének a havas gerinceken ez érdekes szép állatok!..

Általánosságban szólva: erdélyi hazarésztünkben a vadászat még mindig csak haszontalan sportnak, úri szórakozásnak tekintik s úgy látszik, még sokára jön el az az idő, hogy annak közgazdasági jelentőségét elismerjük.

A természet pedig, feltartóztatlan következetességgel hajtja végre szigorú törvényeit, melyeknek egyike megváltozhatatlan szakasza megjelöli a hasznos vadak lassú pusztulásának útját s ezzel talán már későn figyelmeztet e téren teendő kezdeményező lépésekre gazdát és vadászt egyaránt.

A német gyümölcs és zöldségpiac.

Az ideai ugyancsak gazdagnak ígérkező gyümölcsszüret előtt gazdáink sok érdekes tanulságot meríthetnek és fordíthatnak hasznukra abból a tanulmányúti jelentésből, melyet *Molnár István* orsz. gyümölcészeti biztos a múlt napokban adott ki. Ebből a jelentésből különösen fontosnak tartjuk a Németországra vonatkozókat a következőkben közölni: A német birodalom termelési és értékesítési viszonyai — ez utóbbiak főleg Berlin és Breszlau két főfogyasztási piac viszonylatában — már eléggé ismeretesek előttünk. Csak át-útaztomban állapotam meg tehát Berlinben menet- és Breszlauban visszajövet.

Kétséget sem szenved, hogy Berlin reánk nézve azért igen fontos piac, mert London után egész Európában a legnagyobb fogyaszt-

meg, ami azonban nem rabszolgaság. 10 éves munkakényszerrel körülbelül 30,000 hektárnyi területet vehetnénk üzembe. A benszülőttek munkájokért megkapnák a szükséges tápszer és ruházati cikkeket. Természetesen „Gefuhlduselei“ al nem lehet gyarmatpolitikát folytatni, mivel saját jószántából a fekete nem fog dolgozni. Különösen a socialisták támadták meg a hollandusokat kegyetlenkedésük miatt Jávaszigetén, de nem említették meg, mily csekély az a munka, amit a benszülőtteknek végezniök kell. A kávéterületeken egy család 650 kávécserejét művel, amely alig hajt többet 250 kg. kávéval. Az üzem felvigyázata és ellenőrzése magasabb műveltségű gazdákat igényel és átlag 100 benszülőltre esik egy fehér hivatalnok. Renitens benszülőtteket nem kell mindjárt halálra ítélni, hanem kellő mérséklettel az élvezeti cikkek használatára szoktatni és szívesen áll majd be a munkába.

(Folytatjuk.)

tási képességgel bír. Itt is úgy áll a dolog, mint Londonban, hogy nincs az a nagymennyiségű gyümölcs és korai zöldség, a mely vevőt nem találna. De éppen azért nemcsak a nagy kiterjedésű és nagy méretű produkcióval bíró német birodalomból özönlik ide értékesítés végett óriási mennyiségű termény; hanem ide gravitál Ausztria, ide küldi korai megjelenésével előnyben lévő kerti terményeit Olaszország, ide küldjük feleslegünket mi is és a finomabb gyümölcsöket fényes kiállítás- és csomagolásban ide szállítja Belgium, valamint Franciaország is. Ezen körülménynek tudható be, miszerint az utóbbi időben Berlin egyike azon piacoknak, a melyeken a termények értékesítése a termelőre nézve a lehető legrosszabb. Túl van a piac zsufova és a vásárcsarnokban divó aukciós eljárás mellett úgyszólván ki van zárva annak lehetősége, hogy terményeink itt jól legyenek értékesíthetők.

Ez évi tapasztalataim után ma már arra a nézetre jöttem, hogy jobban tudunk aránylag mindent Breszlauban értékesíteni, a hol vásárcsarnok és aukció nincsen. Hogy pedig Bécs, valamint Németországnak bármely más városa, tehát Drezda, Königsberg, Danzig, Prankfurt jobb piac Berlinnél, — azt mindenki tudja. Ez utóbbi német városoknál csak arra kellene vigyázni, hogy túl ne terheltessenek, mert piacaik aránylag nem nagy felvételi képességgel bírnak.

Berlinben ugyanis résztvettem négy aukcióban, mint szemlélő és azon tapasztalatra jutottam, miszerint csak oly gyümölcsnek vagy kerti terménynek van ott tűrhető ára, amelyben a piac gyenge, vagy a melyből sokkal kevesebb érkezik piacra, mint a mennyit a napi szükséglet igényel.

Mihelyt valamely terményből — mint pl. ottlétemkor az olasz szőlőből — több érkezik eladásra, mint a napi rendes szükségletnek megfelelő, akkor az aukciókon mindenkor jelen levő vevők egy hangadó csoportja, (mintha csak kartellben lenne) megállapít egy igen olcsó árt, a melyen felül nem mennek és akkor a termelő alig kapja meg a szállítási és csomagolási költségeket; a termény fejében alig kap valamit, vagy oly keveset, amelynél többet kapott volna, ha otthon adja azt el.

Augusztus 29-én pl. sok olasz szőlő érkezett Berlinbe, mint értesültem 4—5 waggonnal több, mint rendszeren. Ez elég volt arra, hogy az aukción a különben kifogástalanul érkezett és szemre elég szép szőlő fél kilónként 38 pfennigről 30-ra essék alá. Szeptember hó 14-én a szőlő ára szintén ilyen okokból már 12—16 pfennigre esett. Midőn — elég későn — szept. 17-én a magyar és török szőlő is versenyre került az olasz mellé, a mi Chasselasunk fél kilójáért már csak 10—12 fillért adtak!

Már most ez árakat kilóra számítva, kaptunk a magyar elsőrendű szőlőért 24—28 fillért, holott itthon a jobb Chasselasért 30—34 fillért is elérhettünk. Aki tehát a múlt évben szőlővel Berlinben próbált szerencsét, az nemcsak az árban vesztett q.-kint 6 koronát, de még ráfizetett szállítás és aukciós költségek fejében legkevesebb 8 koronát. A magyar termelő vesztesége tehát szőlőnél Berlinben ez évben 14 korona volt q.-kint. Szerencsére ez évben az összes exportált magyar szőlő mennyisége a 65 q t alig haladta meg.

Ezzel szemben ugyancsak augusztus 29-

illetőleg a már meglévőkön túl akarunk adni. Ha azonban a közel jövőben akarunk valamit elérni, akkor az legyen a jelszó: „Gyarmatbanani“. Igazságos nemzetközi árucserre, csak akkor volna lehetséges, ha világgöztársaság volna, ez a különböző európai és többi világ-részek népeinek műveltségkülönbsége miatt merő képtelenség. Zárt államban a kellő gyarmatokkal ez már kivihető. Angolország például gyarmataival teljesen kielégítheti szükségleteit. A gyarmatosítási politika ellenőreinek csak annyiban van igazuk, mivel nem hajtának hasznát az államnak és ami össze- harácsolható, az magánkapatalisták szobéba folyik be. Azonban rögtön megváltoznak a viszonyok, mihelyt az állam maga veszi kezébe az egész üzemet és hatalmas tropikus szálaiban legbelterjesebb mezőgazdasági üzemet rendez be. Az egyetlen nehézség a munkaerő hiányában van, mivel fehér munkások a tropikus égöv alatt nem dolgozhatnak. Más- képpen nem segíthetünk, minthogy a benszülőttekre bizonyos munkakényszerrel állapítsunk

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

(1005.)

dikén történt, hogy igen kevés őszi barack érkezett és ime az aukción egy 12 drbot tartalmazó katulya őszi barackot 1 M. 80 pf. — 2 márkáig vertek fel. Miután mindenkinek barackra volt szüksége, megszűnt az árverezők kartellje.

Azt is szabálytalanságnak tartom, hogy Berlinben a városi közvetítőknek meg van engedve saját számlára is vásárolni és aukcióra bocsátani. Ez is sok visszaélésre adhat okot.

Mint előre is látható volt — a berlini gyümölcs piac két részre vált. A vásárcsarnok megmaradt az olcsóbb, közönségesebb gyümölcs eladási helye; a finomabb terményekre külön, a város legélénkebb utcáin vannak egyes gyümölcssemegekereskedők, kik többnyire pincészerű hűvös helységeket tartják és árusítják a finomabb gyümölcsféléket. Ilyen kereskedők pl. E. Nollenberg (Unter den Linden 49), Wilhelm Niemann (Friedrichstrasse 83), Otto Michel (a Friedrichstrasse és Unter den Linden sarkán), Ezen utobbinál arra a felfedezésre jöttem, hogy ő szállítja a finom párisi és brüsszeli primeuröket több budapesti kereskedőknek, vagyis a mi kereskedőink egy része az ő párisi Kalvillájukat és Esperes-körtéjükét, brüsszeli szőlőjüket Berlinben keresztül kapják és nem direkt a francia vagy belga termelő kertészekről. A francia és belga jobbnevű termelők e szerint finomabb terményeiket ezen berlini kereskedőknek adják el, hogy tisztességes árt érjenek el; másrészt viszont a jobbmodu, előkelő berlini sem megy a vásárcsarnokban, hanem ezen kereskedőkhöz, ha valami finomabb gyümölcsöt akar vásárolni. Így van ez különben már nálunk Budapesten is.

Sokkal jobb piac nekünk Berlin zöldségféléink értékesítésére. Ujvidékről, Német-Palánkáról, Lovrinból és több más szomszédos vasúti állomásról naponként több vagon szállítmány érkezik ide zöldbabból, korszóbból, ugor-kából, salátából és főleg korai burgonyából és aránylag elég jól és gyorsan értékesíthető. Kivételünk e cikkekben már 1901-ben 37 millió korona értékre ment és ezen összeg igen könnyen megkétszerezhető. Ha tehát Berlin piacát ki akarjuk használni kerti terményeink értékesítésére, azt úgy érhetjük el, ha a vásárcsarnokot a zöldségfélék és nagyban termelt közönségesebb gyümölcsfélék értékesítésére vesszük csak igénybe. Finomabb terményeink értékesítésével csak úgy boldogulhatunk, ha — mint azt 1894. évben szentpétervári jelentésben is ajánlottam — Berlin legélénkebb helyén magyar raktárt tartunk a magyar gyümölcs-, bor-, méz- és egyéb finomabb terményeinknek, megbízható, szolid és felelős alkalmazottal és megfelelő ellenőrzéssel.

Breslauban vásárcsarnok még nincs. A városi tanács éppen ez évben határozta el kettőnek építését, és pedig az egyik a Ritterplatzra, a másik a Gartenstrasse közepére lesz építve és két év alatt el is kell mind a kettőnek készülnie. A fogyasztó közönség örül neki; mert reméli, hogy olcsóbban fog élhetni; a nagykereskedők nem örülnek a vásárcsarnokoknak, mert jelenleg majdnem monopolizált virágzó importüzletüket féltik.

Ránk nézve egy bizonyos, az t. i. hogy most — míg vásárcsarnok nincs, 10—20%-kal jobb árakat kapunk Breslauban, mint Berlinben; és közelségénél fogva is nyerünk a szállítási költségekben.

A gyümölcskereskedést Breslauban né-

hány nagyobb importeur üzi, kik között első helyen kell felemlítenem Sperber Jakabot (Alte-Graupenstrasse 4—6). Ez Kecskemétről már 29 év óta hozatja a magyar gyümölcsöt, vagonszámra a magyar dinnyét. A breslaui lapokban nagy betűkkel hirdeti, hogy nála ízetlen olasz szőlő nincs; ő csak a finom, édes magyar szőlőt tartja raktáron. Nagyobb kereskedők még: Gustav Axmann (Altbüsserstrasse 12), E. Hilscher (Reutscherstrasse 12), S. Sternberg (Büttnerstrasse 34).

Igen élénk Breslauban a karácsony előtti piac, midőn alma- és dióvásár van és sz egész Porosz-Sziléziában innen viszik karácsonyra e két gyümölcsnemet.

Breslau az ő 400.000 lakosával igen nagy gyümölcs- és zöldségfogyasztó piac; így pl. dinnyéből többet fogyaszt majdnem, mint a sokkal nagyobb Berlin.

A lucernatáblák trágyázása.

A növényekben, bár általánosan a vegyvizsgálati 14 elemet derít mint azoknak alkotórészeit, s bárha a növényekben ezen elemek kivétel nélkül feltalálhatók s a termőföldben is meg kell hogy legyenek, különben egyik vagy másik jelen nem léte természetlenség okozhat, mégis nem mindenik egyformán fontos a vegetációra nézve. Általában az tapasztalták, hogy a növényi életre fontosabb elemek a földben is kis mennyiségben fordulnak elő, ilyenekül ismertettek fel: a phosphor, káli, kén, mész, vas, stb, mely alkatrészek a növények által nagy mértékben használtak fel, holott a talajban viszonylag kis mennyiségben vannak jelen, kivéve a meszet, mely a 30%-ot is eléri, de már a phosphor a legjobb földekben is igen ritka esetben haladja túl az egy promillét. Ezt tudva, könnyen érthető lesz, hogy utánpótlásuk a talajban szükségessé válik. A növényeknek nem mindenike viselkedik egyformán a talaj s a talajban előforduló tápanyagok irányában. A magot termők általában nagyobb igénynyel lépnek fel, mint a takarmánynövények, ugyannyira, hogy míg sok esetben két egymástáni termelésök sem sikerül, addig a takarmánynövények 4—5 évig, sőt a lucerna 15 évig is termelhető egy ugyanazon talajon. Sokan fognak csodálkozni, hogy milyen kövér talaj lehet az, a lucernának termelését ily hosszú ideig megengedi, de igen könnyen megfejtető ezen körülmény, ha a lucerna tápigényeit tekintetbe vesszük.

Tévedés azt hinni, mintha a lucerna a televényes u. n. kövér talajokat szeretné, hanem különösen azon talajokban diszlik, melyek televényel kívül meszet is bőven tartalmaznak; hol e tápanyagot a lucerna mindig a kellő mennyiségben veheti fel, ott 15 évig is sikerrel termelhető. Más körülmények között azonban termelése egyáltalában nem tud lábra kapni, mert vagy a fiatal vetés vész el, vagy legfeljebb 3—4 évig tart, azután pedig elfüvesedik, úgy, hogy többé nem nevezhető lucernásnak.

Sok gazda igyekszik minden módon trágyázás által fenntartani vagy létesíteni a lucernatáblát; némelyik oly dus trágyázást ad, hogy az semmi kívánni valót nem hagyna hátra, ha pl. csalamádé vagy zabos búkköny termeléséről volna szó, nem így van azonban a felvett esetben: a lucerna mésznövény lévén, mészdus talajt kíván, az oly termelőföldbe

tehát, mely mésszegény, trágyázás által kell azt bevinni. Az istállótrágya csak 1—15% meszet tartalmaz, tehát egy hold földre körülbelül 4500 métermázsa trágya kell csak arra, hogy annak mesztartalmát 10 cm. mélységig egy százalékkal emeljük. Ily mérvű trágyázás teljességgel nem vihető ki, de még azon esetben sem vezetne célhoz, ha áldozatok árán keresztülhajtának.

Sokkal kevesebb költséggel is nagyobb sikert érhetünk el, ha mésztrágyát alkalmazunk, vagy gipsz, vagy égetett mész alakjában, ez esetben egy hold földre égetett mészből elegendő 10—20 mm. Ámbár így csak kis percenttel szaporítottuk a föld mesztartalmát, mégis heves égető tulajdonságánál fogva, többet csak igen kötött televényes talajokon alkalmazhatunk. A mélységre alászántjuk, ez egyuttal vetőszántásul is szolgálván, ezuttal már a vetés eszközölhető.

Lehet azonban és inkább is van gyakorlatban lucernát kapás- vagy takarmányövények után tavasszal vetni, ez esetben az elővetemény alá mindig dusan trágyázunk. Összel jó mély szántást adva, tavasszal a vetőszántás előtt hintjük el a mésztrágyát, így mikorára a lucernavetés kikél, a mésznek is egy része oly állapotba jött, hogy az gyökerek által felvehető s egész évi fejlődése alatt folyton el lesz látva a reája nélkülözhetlen meszsókkal.

Lucernásunk gyengültével, azt vagy gypsszel kevert trágyával trágyázunk meg (az ez esetben alkalmazott trágyának szalmának lenni nem szabad), vagy pedig összel trágyázva, tavasszal boronálás után meszet szorjunk el.

Aki régebbi 6—7 éves, de még nem foltos lucernását óhajtja lehető gyorsan új erőre serkenteni, az kora tavasszal valamely erős napon hintse el a gypszet, ezután ha van jó érett trágyája, ezzel szórassa be — kat. holdjára 10—15 szekér trágyát számítva — és boronáltassa meg az egész táblát.

Igy eljárva tehetünk szert tartós és dusan termő takarmánytelepre, melynél kedvező időjárás mellett az ötszöri kaszálás sem ritkaság.

Végül nem tartom feleslegesnek megemlíteni, hogy a mész alkalmazásával egyenlő mennyiség mellett több meszet adunk talajunknak, mint a gypszeléssel, mert az égett mész tiszta meszéleg, míg a gypszben 41% csak a meszéleg, továbbá a mész hatása gyorsabb minden talajon, nem érte a homoktalajt, — hól hatása nincs — nedves vagy savanyu földeken pedig meglepő eredményeket mutat, lekötve a különböző ártalmas savakat.

Fényes Károly.

A nyírás befolyása a fejős juhok tejének mennyiségére és minőségére.

A juhok tejének mennyisége sokkalta nagyobb ingadozásokat mutat, mint a tehén tejének mennyisége, mert a fejős birka külbehatásokkal szemben jóval érzékenyebb, mint a tehén, de ilyeneknek inkább is ki van téve. Ha a takarmányozási vagy egyéb viszonyok megváltoznak, a birka rögtön megérzi; a hideg, szeles vagy esős idő a tej mennyiségét azonnal lenyomja; a szokottnál fásztóbb menetelés a tej mennyiségére igen kedvezőtlen befolyással van, de ugyanezen tényezők minőségileg is ártalmára vannak annak. Legkárosabb

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

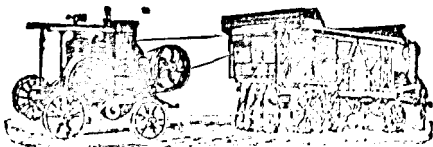
Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 33.

1077.

LEGJOBB ÉS LEG-
OLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM“ benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Mozgony.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás
ingyen és bérmentve.

A Kolozsvárott megtartandó kiállításon
működésben látható.

Magyar levelezés.

s igen tartós befolyással van a tej elválasztására a nyírás, a mely többnyire egy-két heti időtartamra is leapasztja a tej mennyiségét.

Igen érdekes kísérlet hajtattott végre ez irányban a kassai m. kir. gazdasági tanintézetben kelet-friz juhokkal. A juhok május közepén lettek nyírva. A takarmányozás teljesen egyforma volt úgy a nyírás előtt, mint a nyírás után (széna, korpá és szalma), s nyírás után, úgy nemkülönben a kísérlet befejeztével a juhok le is mázsáltattak. Az adatok három időszakra vonatkozólag gyűjtettek; és pedig I. időszak 6 napig tartott a nyírás előtt, II-ik időszak ugyancsak 6 napig a nyírás után, a III-ik időszak az ezt követő 6 napra terjedt. E közben a tej reggel és este lemértett s gondosan elemezve lett; a kísérlet eredményét a következőkben lehet összefoglalni.

A tej mennyisége átlag 20 %-al apadt a II-ik időszakban; és pedig az apadás rohamos volt. A második hat napon folyton emelkedett, úgy, hogy a nyírás utáni 12-ed nap csaknem annyi volt, mint a nyírás előtti napon. A tej azonban minőségileg is változott. a mennyiben zsir és szárazanyag tartalma jelentékenyen szaporodott, ugyannyira, hogy a kísérlet tartama alatt ugyanannyi sajt volt készíthető, mint a mennyi készült a nyírás előzőleg hasonló tartamu idő alatt. Nagyon természetes tehát, hogy a tej apadását nem annyira az állatoknak nyírás közbeni zaklatása, mint inkább az eredményezte, hogy a bunda eltávolítása folytán a bőr kigőzölgése fokozódott, s ennek következtében a tej sűrűbbé lett.

A tej megapadása tehát nem mindenkor eredményezi a túró mennyiségének megapadását is. K.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A lucernások őszi boronáltatása.

Egyik legértékesebb takarmánynövényünk a lucerna s így magától értetődik, hogy annak művelésénél, illetve ápolásánál minden lehető el kell követni arra nézve, hogy abból a lehető legnagyobb termést érjük el. Ezen törekvés elérésére szolgáló eszköz, s egyúttal a lucernaápolás elmaradhatatlan kelléke: a boronálás, a melyet rendszerint tavasszal a föld kellő megszikkadásakor szoktak eszközölni. De csapadékdús tavaszi időjárásnál sokszor megtörténik, hogy a legjobb szándék és akarat mellett sem lehet boronálni. Így különösen a kötöttebb minőségű agyagföldeken lágyan nem lehet fogasolni s várva a szikkadást, kap az ember egy hetes esőt s ha most az idő kissé felmelegedik, a lucerna gyönyörűen kezd hajtani, s mikorra boronálni lehetne, kárt tesz benne a borona. Tavasszal tehát nagyon kell arra vigyázni, s miután éppen a fentemlített körülmény az az ok, amely miatt a tavaszi boronálás sokszor elmarad, meg kell kísérlni az őszi boronálást. Több oly példát hozhatnánk fel e tekintetben, a melyek egyértelműen mind azt bizonyítják, hogy az őszi boronálás, különösen ha egybekötötték a műtrágya-elhíntéssel is, igen jó hatással van a lucernára, mert a téli nedvesség jobban képes behatolni. Megjegyezzük azonban, hogy a boronálásnál nem lesz elegendő csak egyszer végigmenni a talajon, hanem kétszer-háromszor, sőt többször is.

Összehasonlítva az őszi boronálás hatását a tavaszi boronálással, kétségtelen ugyan, hogy az utóbbi jobb, de mintán igen sokszor a talaj nyirkossága miatt a tenyészet megindult előtt a tavaszi boronálást nem végezhajtuk, nem szabad az őszi boronálást teljesen figyelmen kívül hagyni. Ha azután tavasz-

szal az idő kedvez, úgy a boronálást megismételhetjük bátran annál is inkább, mert az a lucernát csak javítani fogja. Ez esetben a boronát keresztben járattjuk, mert a munka így tökéletesebb lesz.

+ **A gőzszántás költsége.** A gőzekeművelés iránt sik területen gazdálkodó nagybirtokosaink is még mindig ellenszenvvel viselkednek, azt hozván fel indokul, hogy annak költségei nem nyújtanak elegendő recompenciát az általa elérhető haszon tekintetében. Birtokosainknak ezen téves felfogását megcáfolandó, közöljük alábbiakban azon adatokat, melyek a gőzeke művelésre vonatkozólag egy hazai nagybirtok kezelősege részéről lettek rendelkezésünkre bocsájtva. Szóban forgó uradalom fel van szerelve két 20 lóerejű Towlorféle gőzeke garnitúrával, a melyhez egy-egy a közönséges szántásnál alkalmazandó hat vasú eke, a mélyebb szántásnál használandó 4 vasú eke s egy borona tartozik. A garnitúra 72000 koronába került s alkalmaznak mellette egy munkavezetőt évi 1000 korona, két fűtőt, egyenként évi 720 korona s egy kormányost, évi 400 korona járandósággal, a melyhez azonban még az egy napra megállapított munkamennyiséget meghaladó munka után fizetendő jutalom is járul, évente összesen körülbelül 600 koronával. Ha ezen szorosan vett személyi járandósághoz hozzáveszszük még ama kiadásokat, amelyek a géphez való víz és tűzanyaghordásával, továbbá a kötél igazító emberek alkalmazásával járnak, s a melyek együttvéve, már az igaerőt is számítva, évente átlag 2900 koronára rugnak, úgy a gőzeke személyi és kiszolgálási kiadásait együttvéve 6340 koronára tehetjük. Az anyagi kiadások, nevezetesen a kazántisztításhoz szükséges petroleum, a gépekhez szükséges olaj, a kóc, a paraffin és tüzelőanyag összköltsége 5500 korona. A fentartási költség 2800 korona; az amortizáció pedig 7200 korona s így az összes kiadás 21840 korona. E kiadásokkal szemben mint tény áll az, hogy az elmúlt évben 141 munkanap alatt 1974 kat. holdat szántattott fel, vagyis naponként átlag 14 holdat, átlag holdanként 11 korona 9 fillér költséggel, beleszámítván a fent jelzett amortizációt is. Ha már most figyelembe veszszük azt, hogy kapásoknál a termésemelkedés átlag 35%-ot, a gabonane-műeknél pedig átlag 16%-ot tett ki, úgy kétségtelenül állhat előttünk a gőzekeinek feltétlenül nagy haszna még azon költségek számbavételével is, melyek ezen művelés következményekéért az erősebb istállótrágyázás, illetve műtrágyázással jártak.

+ Hogyan lehet jó legelőt készíteni.

A jó legelő nélkülözhetetlen feltétele csaknem valamennyi gazdaságnak, de ennek dacára kevés oly gazdaságot találunk, a melyben a legelő tényleg jónak lenne mondható. Eltekintve attól, hogy nálunk a legelők kezelésével nem sokat törődnek, legelőink silány állapotba főként arra vezethető vissza, hogy a legelők alakítása nem történik szabályszerűen. Annak, a kik legelőt akar alakítani, először is arra kell törekedni, hogy kellően előkészített, azaz porhanyós, gyommentes és jó termőerőben levő földekkel rendelkezzen, de másodsor szükséges az is, hogy egy kis türelme legyen ahhoz, hogy a legelőt legeltetés alá vegye, mert épen a nemesebb fűvek fejlődése, megbokrosodása és megerősödése hosszabb időt igényel. Ha egy legelő fiatal korában már használatba vétetik, akkor a jó növények rövid idő alatt kivesznek, helyöket elfoglalják a gyomok és vége a jó jegezőnek.

A legelőkészítés első munkája legtöbb helyen a terület sekély feltörése, majd őszi mélyszántása s tavaszi grubborozása. Csak-

hogy az ily módon készült legelőknél a föld termőképessége nem egyenletes s azért sokkal helyesebb a legelőterület alakítását megelőzőleg kapás növényt termelni, azt istállótrágyával és műtrágyákkal gazdagon ellátni, s csak azután az idézett talajelőkészítő munkálatokat foganatosítani.

Az elvetendő fűmagkeverék megválasztása nem könnyű dolog. A magkereskedők által nagy hangon hirdetett receptek e tekintetben mit sem érnek, hanem minden gazdának kell elkészítenie a fűmagkeverék összeállítását. Legjobb kiindulási pont e tekintetben a vadon előforduló legelői növényzet, s a keverékben azon jó növények magvait vesszük fel, a melyek vadon is nagy mennyiségben találhatóak fel az illető helyen; mondjuk pl. hogy az illető hely anyagosa talaj, akkor minden valószínűség szerint; csomás ebir, róti csenkesz, angol perje, réti komócsin, vörös és fehér here fordulnak elő ott vadon s így ezek magvait fogjuk bevásárolni. Megjegyezzük még hogy a fűmagkeveréket őszi gabonába nem tanácsos vetni, mert télen át a fűvek legnagyobb része kiveszne. A vetési időre legjobb a tavasz.

+ Védekezés a gyümölcsfák rákbetegsége ellen.

Ujabb időben egyre-másra fenyegetik gazdáinkat a különböző növényi betegségek és ellenségek. Ijesztő mértékben terjednek azok hol a mezőgazdasági terményeken, hol a szőlőben, hol pedig a gyümölcsösben. Egy ily veszedelmes betegség az alma és körtefák, de különösen az almafák rákbetegsége, mely abban nyilvánul, hogy a fák ágain lazaserkeztetű daganatok keletkeznek s azok évről-évre növekedvén, tönkre teszik a fa kérget, sőt magát a fa testét is. A védekezés tekintetében e betegséggel szemben első teendője a gazdának az, hogy a rákfekélyeket elpusztítsa és pedig akként, hogy a rákfekélyes ágakat levágja, azokat elégeti s ezzel együtt elpusztítja a fekélyekben lévő gombát is. Ha sajnálnánk valamely nagyobb ágat egészen levágni avagy, ha a rákfekély a törzsön volna, az esetben a fekélyt le kell faragni egészen az egészséges farészig, sőt még ebből is le kell metélni egy darabot s a levágott részeket gondosan össze kell szedni és elégetni. Kivágás után deszficiálni kell a friss sebet. A deszficiálás erős rézgalic-oldattal vagy pedig sűrű vasgalic oldattal való megmosás után történik. Fertőtlenítés után tanácsos lesz a sebet valami kenőccsel is bekenni pl. rézgalic-szóda-oldattal. Ha mindezek után a fák összes ágait bordóli lével bepermetezzük, ezel tönkre téve a fára tapadt gombákat, megóvjuk fáinkat a későbbi betegedéstől. Miután a rákbetegség kifejlődésre a különböző talaj és fekvési viszonyok igen nagy befolyással vannak, tanácsos less a talaj szellőztetéséről, annak tápanyagokkal való bővebb ellátásáról s a felesleges nedvesség elvezetéséről is gondoskodni, mert már ezen műveletekkel is nagyban megakadályozhatjuk a rákbetegség tova-terjedését.

+ A tápanyagok hatása a szőlőre.

Mióta a filloxera pusztításának következményeként a szőlőtelepítés hazánkban oly nagy aránvokat öltött, mind többen és többen foglalkoznak ama kérdéssel, hogy melyek azon eszközök és módok, amelyek segítségével szőlőtermésünket úgy mennyiségileg, mint minőségileg ismét a régi lábra állíthatnánk. Az ide vonatkozó gyakorlati és tudományos alapon nyugvó kísérletek közül legértékesebbek s érdekesebbek azok, melyek a szőlő trágyázásával állanak összefüggésben, s a ma már száz és száz helyen folyamatban lévő kísérletek kétségtelenül bebizonyították, hogy a

SÁRGA KRISTÓF

A legnagyobb

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézlők- és finom zsebkendőkből.

Elvállal kihozásitási vagy magán szükségre kívánt

Valódi kősmárki

fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Szőnyegek

minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pámlagszőnyegek továbbá valódi Linoleum minden szélesség és nagyságban.

mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás

Hazai pokróczok, utazó- és gypaju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók

és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. 1003.

Valódi kősmárki

szőlő trágyázás keresztülvitele sokkal nehezebb, semhogy azt az idevonatkozó kísérleti eredmények figyelembevételével lehetne végrehajtani. Tudjuk, hogy a szőlő tápanyagai közül legfontosabbak: a nitrogén, a foszforsav és a kálium. Azt is tudjuk, hogy ha ezen tápanyagok a szőlő által megkivánt mennyiségben és arányban állanak rendelkezésre, akkor nagy termés lesz az eredmény. Ha azonban egyik-másik tápanyag a többihez viszonyítva túlsúlyban van, akkor az a szőlőre káros befolyást gyakorolhat, éppen ezért azt is tudnunk kell, hogy az egyes tápanyagoknak minő befolyása van a szőlőre. Nézzük tehát az egyes tápanyagokat egyenként:

A nitrogén, ha csekély mennyiségben van jelen, késlelteti a fürt érését és ezért kevés lesz benne a cukor, ha pedig tuiságos mennyiségben van jelen, akkor nagyon sok lesz a levél és venyige s kevés a fürt.

A foszforsav elősegíti a venyigék beérését, a szőlő minőségének javulását, s nitrogénnel kapcsolatban a szőlő érését.

A kálium fokozza a termés mennyiségét, ellenben a minőségre befolyást legtöbbször nem gyakorol; ha gyakorol, úgy ez csak kedvező irányban nyilvánul.

Az elmondottak figyelembevételével arra kell törekedni, hogy a szőlő trágyázásánál a nitrogén ne legyen túlsúlyban s a foszforsav és kálióból fölösleg legyen, mert ez esetben a nitrogén hátrányos hatása nem érvényesülhet.

Megjegyezzük még, hogy a hegyi szőlőkben főként a nitrogén pótlása szükséges, ellenben a homoki szőlőkben mind a három tápanyagú annál is inkább, mert a tapasztalat arra vezetett, hogy minden homoki szőlőben bekövetkezett a visszaesés ott hol elegendő istállótrágya nem állott rendelkezésre

*

Háztartás.

A kínai primula tenyésztése.

Nem nagyon sok növényfaj hálálja meg úgy a vele járó fáradságot, mint a primula, mely növényfajt számos kertekben, nagy előszeretettel tenyésztik a kertészek; mert nemcsak az a jó tulajdonsága van, hogy gyorsan növekedik, hanem az is, hogy hamar és bőségesen hozza többféle színű virágzatát.

Kertészetiileg két csoportba sorolhatunk a primula fajtái, aszerint, amint az egyik vagy másik fajta milyen igényt támaszt a talaj, az éghajlat s általában a tenyésztési tényezők iránt; az egyik csoportba azok tartoznak, amelynek hona Kelet-Ázsia s itt csak üveg alatt tenyészthetők sikerrel; a másik csoportba tartozó fajták Európa különböző vidékein fordulnak elő vadon, mint ilyenek védelem nélkül a szabadban, a kertben is igen jól tenyésznek. A kettő között a különbség az is, hogy az egyik csoportba tartozók egész télen is virágzásra hajlandók akár az üvegházban, akár pedig a szoba ablakában, a másik csoportba tartozók pedig csak tavaszkor szoktak virágozni a kertben.

A kínai primula az elsőbbséget említett csoportjába tartozik, tehát azok közé, amelyek csak zártabb helyen p. o. üvegházban, melegágyban vagy a szobában tenyészthetők sikerrel. Szaporodása a kínai primulának akár magvetés, akár pedig dugványozás útján történhet; de a magvetés mindig ajánlatosabb mint a dugványozás, mert magról mindig erőteljesebb egyedek fejlődnek s jóval egyszerűbb szaporítási mód, mint a dugványozás, mely utóbbi módot leginkább hivatásos kertészek alkalmazzák akkor, amikor valamely válfajtának jellegét fenn akarják tartani. A mag különböző fajtánál különböző

színű és nagyságú; alakja mindig gömbölyű, de nagysága majd gombostűfej, majd pedig porszemű. színe pedig majd fekete vagy barna, majd pedig sárgás színű. Csírázókéességét 2 évig tartja meg és 2—6 hét alatt kél ki; de nem ritka eset, hogy a mag egy évig is elhever a földben és csak azután kél ki. A vetés ideje február eleje, amikor megtöltünk egy laposabb virágcserepet homokos könnyű földdel színig, amelyre aztán egyenletesen szórjuk a magot. Nagyon apró magnál ajánlatos a cserepbe töltött föld színére előbb 4—5 cm.-nyi vastagon havat tenni s erre szórni a magot; a beszivárgó hóle magával viszi a magot a földbe s így az jobban oda tapad a földhöz, hamarabb kel ki.

A vetés után a cserepet meleg és sötét helyre kell helyezni és hogy a nedvesség egyenletes és állandó legyen, a föld felületére nedves mohát teszünk. Időnként megnézegetjük a vetést, s ha már az kél, akkor eltávolítjuk a mohát, a cserepet világos helyre állítjuk, hogy az apró növénykék erősödjenek. Mihelyt aztán az apró plántáknak 2—3 levélkéjük kifejlődött, át plántáljuk egy másik, friss földdel telt cserepbe, hogy egyenletesebben növekedhessenek.

Május elején az ily módon nyert magonc primulákat egy már használt, félig-meddig kihűlt melegágyba kiültetjük, ahol azokat eleinte ablakokkal kell befedni, hogy hamarabb gyökeresedjenek a talajba. Ugy 3—4 hét múlva azonban az ablakokat eltávolítjuk s helyébe árnyékképpen galyakat rakunk fölébe. A kiültetés alkalmával a földet előbb lazítani kell, mely műveletet a nyár folyamán többször ismételni kell, valamint a naponkénti öntözés sem mulasztandó el. Ily módon augusztus elejéig szép bokros példányokká fejlődhetnek a primula, amikor is aztán 12—14 cm.-nyi átméretű cserepekbe ültetjük egyenként és egy zárható melegágyba helyezük, ahol a melegség és nedvesség intenzív, itt a növények nem hervadnak meg és hamarabb gyökeresednek be a cserepekbe.

A cserepekbe való begyökeresedés után, 10—12 nap múlva — a szabadba árnyas és nagyobb szelektől védett helyre rakjuk a növényeket, ahol mindaddig maradhatnak, amíg a fagyos időjárás be nem következik.

A kínai primula télen a világos, lehetőleg délnek fekvő, mérsékelt melegségű szoba ablakait, vagy üvegházat kedveli, ahol az már november közepén kezd virágozni és a virágzás sokszor eltart áprilisig is.

Van egyszerű és teljes virága változványai a kínai primulának; valamint színe is többféle, u. m. fehér, rózsaszín, piros; a virágok nagysága is különböző szokott lenni; mennyiségre nézve pedig megjegyezzük, hogy egy-egy közép nagyságú csokros példányon egy időszakban 140—180 virág fejlődik, amiért is megérdemli ez a növényfaj, hogy minden kertészletben tenyésztessek.

Cséser Gyula.

KORMÁNYINTEZKEDÉSEK.

39866—903.

Hirdetmény

a szőlősgazdáknak a boritaladó fizetése tekintetében az 1892. évi XV. t.-c. 3 §-a által adott kedvezmény igénybevétele tárgyában.

1. Az 1892. évi XV. t.-c. 3 §-a szerint nyílt községekben azok a szőlősgazdák, a kik szesz italok kimérésével vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után az

1893. év január hó 1-től fogva nem a bor- és söritaladó árszabás szerint teljesen boritaladót, hanem csak az eddigi borfogyasztási adónak megfelelő részt, tehát: 20,000 lakosnál népesebb községekben bor után hektoliterenkint 6 kor. 70 fillért, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 5 kor. 04 fillért; 10,000—20,000 lakossal bíró községekben bor után hektoliterenkint 5 kor. 38 fillért, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 4 kor. 02 fillért; 10,000 lakosnál kevesebbet számláló községekben bor után hektoliterenkint 2 kor. 70 fillért, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 2 kor. 02 fillért tartoznak fizetni.

2. Azok a szőlősgazdák, a kik ezt a kedvezményt az 1904. évi igénybe venni óhajtják, tartoznak a folyó évi szeptember hó 15-ig, illetve ha a szüret előbb kezdődne, a szüret kezdetéig ebbeli igényüket a községi előjáráságnál bejelenteni

3. Ez alkalommal bejelentendő az illető szőlősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbéliek száma, bejelentő szőlőbirtokának terjedelme holdakban, illetőleg □ ölekben, a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyisége, a folyó évi remélhető mennyiségben való eladásra szánt bormennyisége hektoliterekben.

4. A bejelentés megtételéről a fél a községi előjáráságtól egy igazolványul szolgáló bárcát kap.

5. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót a szőlőcefrenek, illetőleg mustnak a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermés szokás felvétele alkalmával (bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok 48., 49. §) azonnal lefizetni.

Az a szőlősgazda ellenben, a kinek termése 5 hektolitert meghalad, vagy az, a ki termésének egy részét nagyban, azaz legalább is 50 litert tevő mennyiségben óhajtja elárúsítani, a bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27. §-ai értelmében szemleivet nyer, s az adót, amennyiben adómentes leszámításnak nem helye, a fenebb idézett összeállítás 42. §-a értelmében a hét havonként tartandó rendés leszámolások alapján fizeti.

6. Habár nincs kizárva ezután sem, hogy az egyes adóköteles szőlősgazdák és az adószedésre jogosított fél az adónak másként „átalány szerint” való fizetésben meg ne egyezzenek, a míg ily egyezés létre nem jön, egyedül az 5. pont szerint megadózásnak van helye.

7. Az előző pontokban foglaltakra vonatkozó részletes utasításokat az 1892. évi XV. t.-c. végrehajtása iránt kiadott 51015. számú utasítás 26. §-a szabályozza.

8. Végül megjegyeztetik, hogy a nméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium 1895. évi január hó 15-én kiadott (az 1895. évi „Pénzügyi Közlöny” 16 számában közzétett) 1894. évi 87.796. számú magas körendeletével elrendelni méltóztatott, hogy 1896. évi január hó 1-től nyílt helyeken azoktól a birtokosoktól, kik szesz italok kimérésével, vagy kis mértékben való elárúsításával nem foglalkoznak, az öntermesztette gyümölcsből készített és saját házi szükségletre szánt gyümölcsbor után szintén csak a régi borfogyasztási adónak megfelelő adó, tehát I. oszt. községekben 2 kor., II. oszt. községekben 1 kor. 60 fillér, III. oszt. községekben 1 kor. 20 fillér szedésék hetoliterenkint, ha az illető birtokosok ez iránt igényüket a gyümölcsbor készítésének meg-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR
FUCHS és SCHLICHTER BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezések

kézi erő- és gőzhajtásra, úgyszintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legjutányosabban szállítva

Teavajat

határtalan mennyiségben veszünk.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

kezdésig legkésőbb azonban szeptember hó 15-ig a községi elöljáróságnál bejelentik s egyebekben is a fennebbi 7. pontban hivatolt utasítás 26. §-ban foglaltakhoz alkalmazkonak.

Kolozsvárt, 1903. augusztus hó 11-én.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A XIV. tenyészállatkiállítás díjazása.

A bíráló-bizottság egyes csoportjainak jegyzőkönyvei szerint a díjazások eredményét a következőkben közöljük:

I. Lovaknál:

Ménescanica 163 cm. felül:

I. díj:	Br. Bánffy Ernő .	300 kor.
II. „	Szappanyos testv.	200 „
III. „	Br. Bánffy Ernő .	100 „
IV. „	Kolozsvári János	50 „
V. „	Br. Bánffy Albert	3 ló 75—50—25 K.

Diszoklevél: Gr. Teleki L. Gy.

Csikós kanca 163 cm. alul:

I. díj:	Szappanyos testv.	250 kor.
II. „	Teleki L. Gy.	150 „
III. „	Br. Bánffy A.	100 „
IV. „	„ „ „	50 „

3 és több éves méncsikó:

I. díj:	Br. Wesselényi Béla	200 kor.
II. „	Gr. Teleki Arctur	100 „
III. „	„ „ „	50 „
Külön díj:	Br. Wesselényi B.	100 „

3 éves kancacsikó:

I. díj:	Teleki L. Gy.	200 „
II. „	„ „ „	100 „
III. „	Sándor Pál	50 „

Anyakanca csikóval 163 cm. felül:

I. díj:	Gombos László	150 kor.

Anyakanca csikóval 163 cm. alul:

I. díj:	Verzár Mihály	120 kor.
II. „	Szolga János	50 „

Hároméves kancacsikó:

I. díj:	Br. Bánffy Albert	100 kor.
II. „	„ „ „	50 „

4 éven felüli hátas és hámos kanca:

I. díj:	Br. Wesselényi M.	250 kor.
II. „	Gr. Teleki Arctur	150 „
III. „	Br. Bánffy Ernő .	100 „
IV. „	Br. Bánffy Albert	50 „

II. Szarvasmarhák:

Gulyabeli tenyészetek:

I. díj:	Sperker Ferenc	500 kor.
II. „	Gr. Wass Béla	400 „
III. „	Radnóthi urad.	300 „
IV. „	Somogyi Albert	200 „
V. „	Lészai Ferenc	100 „
- Diszoklevél: K.-tordai ménészgazd. Br. Rottenthal Henrikné, Gr. Teleki Géza örökösök, Br. Bánffy Ernő, Br. Jósika Gábor.

Gulyabeli tehének:

I. díj:	Gr. Teleki Arvéd	200 kor.
II. „	Gr. Wass Béla	150 „
III. „	Gr. Wass Béla	80 „
IV. „	Gr. Teleki Arvéd	50 „

Tenyészbikák 3 éven felül:

I. díj:	Gr. Teleki Arvéd	300 kor.
II. „	Gr. Wass Béla	200 „
III. „	Sperker Ferenc	100 „
IV. „	Somogyi Albert	50 „

Tenyészbikák 3 éven felül:

Községiek:

I. díj:	Sárd község	120 kor.
II. „	N.-Sármás	100 „

III. díj:	Somogyom	80 kor.
IV. „	Fehérd	50 „
V. „	Darlacz	30 „

Tenyészbikák 2—3 évesek:

I. díj:	Sperker Ferenc	150 k.	} arany-díjak.
II. „	Gr. Wass Béla	100 k.	
III. „	Radnóthi urad.	50 k.	
IV. „	Somogyi Albert	30 k.	

I. díj:	Gönczy Mihály	100 k.	} pénz-díj.
II. „	Szász Dezső	50 k.	
III. „	Balázs Ferenc	30 k.	

I. díj:	Baga Sámuel	100 k.	} Lészai F. díja.

Tenyészbikák 2 éven alul:

I. díj:	Sperker Ferenc	150 k.	} arany-díjak.
II. „	Br. Rottenthal H.-né	100 k.	
III. „	Gr. Wass Béla	50 k.	
IV. „	Radnóthi urad.	30 k.	

I. díj:	Papp Kálmán	100 k.	} pénz-díjak.
II. „	Fodor Mózes	50 k.	
III. „	Benczédi Sándor	30 k.	

Nem gulyabeli tehének:

I. díj:	Gönczy Mihály	140 kor.
II. „	Fodor Mózes	80 „
III. „	Gönczy Mihály	50 „
IV. „	Gönczy Mihály	40 „
V. „	Csiki Györgyné	20 „
VI. „	Gombos Mihály	15 „

Kolozsvár város díjai:

I. díj:	Özv. Csiki Györgyné	200 kor.
II. „	Jakab Márton	100 „
III. „	Gombos Mihály	50 „
IV. „	Baga Samu	30 „
V. „	Szilágyi György	20 „

Üsők 2—3 éves:

I. díj:	Gönczy Mihály	100 kor.

Üsők két éven alul:

I. díj:	Gönczy Mihály	30 kor.
II. „	Fodor Mózes	20 „

III. Bivaly:

1. Bikák:

I. díj:	Gajzágó Tivadar	100 kor.
II. „	Jónás Bálint	50 „

2. Tehének:

I. díj:	Br. Jósika Gábor	100 kor.
II. „	Vadas Albertné	75 „
III. „	Jónás Bálint	50 „
IV. „	Kovács Béla	40 „
V. „	Békésy Zsigmond	35 „

IV. Juhok:

I. díj:	Gr. Bánffy György	120 kor.
II. „	Barra Mózes	80 „
III. „	Gajzágó Tivadar	50 „
IV. „	Br. Bánffy Ernő	30 „

Gr. Bánffy Gy. külön díja:

I. díj:	Ajtay Géza	50 kor.
II. „	Gr. Teleki G. örök.	30 „
III. „	Gr. Bethlen Ödön	20 „

V. Sertés:

1. Zsirsértések:

I. díj:	Br. Bánffy Ernő	50 kor.
II. „	Szathmáry István	25 „

2. Hüssértések:

I. díj:	Radnóthi uradalom	75 kor.
II. „	Gr. Teleki L. Gy.	50 „
III. „	Gr. Teleki G. örök.	30 „
IV. „	Gajzágó Tivadar	50 „
V. „	Gr. Bethlen Ödön	30 „

— **Darányi és a kiállítás.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a kormányválság miatt a kiállításon ez idén meg nem jelenhetvén, a következő meglehangú sürgönyt intézte gr. Bánffy György kiállítási elnökhöz:

»Élénk sajnálatomra a mai kiállításon nem lehetek jelen, ezen körülmény azonban nem tartóztat vissza attól, hogy egybegyűlt tisztelt gazdatársainknak legszivesebb üdvözetem és szerencsekívánataimat ne küldjem. Darányi Ignác.«

Gr. Bánffy György a következő távirati üdvözetet küldötte a miniszterhez:

»Egybegyűlt gazdatársaim nevében fogadja legélénkebb üdvözetünkkel hálás köszönetünk nyilvánulását szives megemlékezéséért s azon hathatós támogatásért, amelylyel kiállításunk létrehozását elősegíteni méltóztatott. Fogadja Nagyméltóságod ezzel egyszermind őszinte szívből jövő hálánk és ragaszkodásunk kifejezését. Gróf Bánffy György.«

— **Kiállítási bankett.** A kiállítás megnyitása alkalmából gr. Bánffy György, a kiállítás elnöke 120 terítékes fényes bankettet adott, melyen lelkes szavakkal ünnepezték mindazokat, akiknek a fényes sikerű kiállítás létrehozásánál részük volt. Felköszöntöket mondtak többek közt: gr. Bánffy György — a királyra, Cs. Szabó József — Darányi Ignác miniszterre, báró Feilitzsch A. — Lossonczy Mihály min. tan. — gr. Bánffy Györgyre, I. Irsay József — gr. Bánffy Györgyre, F. Nagy Béla vár. tan. — Cs. Szabó József, Dr. Szentkirályi Á. — Pirkner János főfelügyelőre, Nagy Lajos kir. tan. — a sajtóra, Jakab László — a fiatal gazdákra.

— **Magyarország termése.** A próbacéplések eredménye felől augusztus 20-ikáig beérkezett adatok alapján konstatálja a földm. miniszter, hogy hazánk *buzatermése* 1903-ban 41,226.700, *rozstermése* 12,467.800, *árpatermése* 13,349.700 és *szabótermése* 11,898.000 métermázsára tehető. Ez az eredmény augusztus 10-én és előzőleg július 30-án kimutatott becsléseknél jóval kedvezőbb, de még mindig kerek nyolc százalékkal rosszabb a múlt évinél. A különbség szemben az 1902. év eredményével ugyanis búzában 5,280.400, rozsbán 1,138.900, árpában 225.400 és zabban 221.500, összesen pedig 6,866.200 métermázsára.

— **Százezer tag gazdasági munkássegítő-pénztárban.** Az alföldi tarlóföldeken mindenfelé bug a cséplőgép, a melyeknél alkalmazott munkásokat tömegesen írják be a gazdasági munkássegítő-pénztárba; a pénztár a mai napig 5249 kötvényen 53 ezer cséplőmunkást biztosított baleset ellen.

— **Ménlövésár.** A hivatalos lap mai számában a földmivelésügyi miniszter mindazon méntulajdonosokat, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lótenyésztézetek részére felajánlották, értesíti, miszerint a bejelentett teljes korú ménnek bizottsági megvizsgálása és esetleg megvásárlása a következő helyeken és napokon fog eszközöltetni, és pedig: Zimándújfalun folyó évi szeptember hó 10-én, Makón szeptember 12-én, Győrött szeptember 15-én, Kiskőrösön szeptember 15-én, Szatmár-Németiben szeptember 15-én, Csapon szeptember 17-én, Szabadkán szeptember 17-én, Galántán szeptember 18-án, Nagy-Mihályon szeptember 19-én, Nagy-Becskereken szeptember 19-én, Temesvárott szeptember 21-én, Bánrévén szeptember 21-én, Zala-Eggerszegen szeptember 22-én, Hódmező-Vásárhelyen szeptember 23-án, Nyiregyházaán szeptember 23-án, Kaposvárott szeptember 25-én, Gyöngyösön

szeptember 26-án, Török-Szent-Miklóson szeptember 26-án és végre Budapesten a folyó évi október hó 12-én a Tattersall helyiségében tartandó ménlóvásár alkalmával. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetnek a méntulajdonosok arra is, miszerint szabadságukban áll ménlóvakat a fentirt vásárbelyek bármelyikén elővezettetni; a Budapesten leendő elővezetésről azonban előlegesen a Tattersall igazgatósága értesítendő. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékoztatást a vásár napján az illető vásárbely hatósága fogja a kérdezősködőknek megadni. A megvásárolt ménlóvak a helyszínén fognak azonnal átvétetni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő adóhivatalnál esetleg csak 1904. évi január hó folyamán fog folyóvá tétetni.

— **Emelkedő komlóárak.** Jelentésünket azon hírrel kezdjük meg, hogy a cseh Saaz (fő komlópiac) városi tanácsa 300 korona ínségkölesön felvételét határozta el, hogy a vidéki komlóskertészeket némileg segíthesse. Vagyis Saaz környékén oly kevés és beteg a komlótermés, hogy nem is szedik le sokhelyütt. Ez a magyarázata annak, hogy még hazarészünk komlóvidékein is már 10 nap előtt fizettek 300 koronát, ami pár nap alatt szép komlóért 380 koronáig javult. Stájerországban finom komlóért 100 kg-ként 220–230 forintot kaptak s hírlik, hogy ezen a vidéken erősen dolgoznak a cseh vevők. A saazi piac meglehetősen forró, a nürnbergi még bizik a jó bajor termésben; bár ott is sok helyről az a hír jött, hogy ugyan sietni kell a szedéssel, mert különben a tőkén romlik a komló. Belgium s Angliában erősen és egyenletesen emelkednek az árak. Még Középeurópával szemben cinikus a nürnbergi piac, addig Anglia felé idegesen figyel, mert az idén kiakarja onnan verni az amerikai komlót. Ez azt is jelenti, hogy Észak-Amerikában szintén nem kielégítő a komlótermés. Ha pedig a német komló tengerentúrra igyekszik, akkor a finomabb német sorgyárakba a cseh termés hiányában máshonnan kell beszerezni a jó komlót: így a magyar 2400 mmázsás termésnek is szerepe jut. Bár elég jó vételekről hallunk hírt, mégis van tudomásunk elstetett ákról is: ezért nem tudjuk eléggé ajánlani minden üzleti kötés előtt a segesvári komlószövetkezet vagy a kolozsvári komlótanár információját kikérni. Segešvárt minden csütörtökön vannak komlóvásárok. A szept. 17-én megnyílt orsz. komlókiállításán is közel 100 minta jelentetett be, de azon sok jeles komlóskertünket nem látjuk képviselve. Még sürgősen felhívjuk a hazai sorgyárosok figyelmét, igyekezzenek már most a hazai komló közvetlen beszerzésére s inkább foglaltassák le, míg a termelőnél teljesen megszárad a termés, mert úgy látszik szeptember végére kevés eladatlan magyar komló marad. Saaz környékén 50 kg-ként 400 koronát kérnek, Polepben 270 koronát fizetnek 50 kg-ként; a morva Tirsiaiban 230–250 koronát 50 kilónként. Nürnberg I. o. 190–195 márka, II. oszt. 170–175 márka. Belgium 155–160 frank, Elzászsal ma még csak a beteg komlók gazdái sietnek: a jobb komlókat még tartják a németek s bajorok is.

— **Komló-kiválasztás.** Az ideai áralakulásból is látjuk, hogy míg az egyenetlen, formátlan, kései termésű komlófajták lassabban kelnek el kissebb áron, addig a finom korai egyenetlen fejlődésű toboztermés gyorsan talál jó vevőt. A szedés előtt teljes viritásban kell a komlófaj-kiválasztást eszközölni. Ez két irányú. Bejárva kertünket, valami felkötözött jellel a tőke felett, megjelöljük azon tőkéket, amelyek egyenletesen viritanak, szép toboz formájuk, bőven termőek, illatos komlolisztjuk van. A jövőben ezen tőkékről szedünk csak dugványokat, s ezzel elérjük, hogy komlóskertünk lassankint egyfésűségű lesz. De egyúttal most meg kell jelölnünk azon tőkéket is, amelyek gyenge termésűek, kevés tobozuak, formátlanok, egyenetlen fejlődésűek, a melyek egyszóval hibásak, azokat más szintű ronggyal kell leszedni, de még jobb, ha az

idei termés után az egész töveket azonnal kiássuk. Tarka féleségű kertek felújítására, de új kertek telepítésére is a földmívelésügyi kormány bármennyi jófajta komló dugványt oszt ki ingyen egyszerű kérelemre.

— **Méhészeti oktatás.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter nagy súlyt fektetve a hazai méhészet mentől sikeresebb fejlesztésére, a méhtenyésztésnek és a méhekkel való bánásmódnak, továbbá a méz és viasz értékesítésének a néppel való megismertetése végett már régebben vándortanítói állásokat is szervezett, a melyek a gödöllői rendszeres állami méhészeti gazdaságban fennálló tanfolyam és a népiskolai tanítóképző-intézetekben létesített méhészeti kurzusok mellett már eddig is szép eredményeket mutatnak fel a méhgazdaságnak az ország különböző vidékein látható propagálása tekintetében. A szeptemberi vándortanítói működés folyó hó 3-án vette kezdetét. Nyolcz méhészeti kerület van az országban — most szervezik a kilencediket — és a kerületeknél rendszeresített vándortanítók 3-tól kezdve bejárják a kerület nagyobb községeit s mindenütt oktatják, búzditják a népet a méhtenyésztésre. A *nagynyedí* hatodik kerületben *Abend* András Földvárót, Brassóban, Hosszufaluban, Zernyesten, Törösvárott, Rozsnyón, Feketehalmon, Fogarason, Nagyszébenben; a *kolozsvári* hetedik kerületben *Nagy* János Választon, Kolozsborsán, Kendilonán, Désaknán, Aranyosgyéresen, Szamosujvárott fog szeptember hónap leforgása alatt előadást tartani.

— **Pef (porcellán-email-festék) mosható, porcellánszerű fal-mázolat.** Tejgazdaságokban, sajt- és vajkészítő helyiségekben, folyókán, fürdőszobákban, kózetekben stb. már régen súlyt fektetnek oly falfelületekre, a melyek egyszerű módon tisztántarthatók és ezáltal por, piszok, penész, zsírfoltok eltávolítását teszik lehetővé. — Amint szakörök kivétel nélkül kedvező ítéletei igazolják, ezen követelményeknek a Lutz-féle Pef (Porcellán-email-festék) felel meg legjobban, mivel ezen festékekkel porcellánszerűen kemény, sima és tartós mázolatot nyerünk, a mely mindenkor a legsekélyebb káros befolyás nélkül vízzel megmosható. Egy ily Pef-mázolat a közönséges olajfestéknek úgy a jónál tisztább, valamint tartósság és szép külső tekintetében jóval fölülmúlja és sehol sem szabadna hiányoznia, a hol mosható felületeket nyerni óhajtanak. Azt hisszük, hogy t. olvasóink érdekeit szolgáljuk, ha ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított festékre különösen figyelmeztetjük. (1036. I.)

Kérdés. A Bächer-féle ekék tartóssága.

Szó merült fel köztünk az egyes ekék tartóssága felől. Egyik ezt, a másik meg amazt dicsérte. A legtöbbben azonban a Bächer-féle ekék kiváló tartósságát hangoztatták, amellyel más gyártmány alig veheti föl a versenyt. Mi van ebben? Miért oly tartósak a Bächer-féle ekék? *K. Gy.*

Felelet. A Bächer-féle ekék tartóssága című kérdésre.

Miért oly tartósak a Bächer-féle ekék, — ez a kérdés. A dolog igen egyszerű. Tartósságukat az anyag befolyásolja. S mivel a gyártáshoz felhasznált anyag jó, sőt kiváló, — ezért oly tartósak, s ezért oly kedveltek és elterjedtek.

A kitűnő anyag a Lane-féle szabadalom szerint készült acél, melynek feltalálása és alkalmazása határkő az ekegyártás történetében s a mely a mezőgazdákra nézve óriás, szinte megbecsülhetetlen előnyöket hozott. John Lane pedig az eke kormányát, oly acéllemezből készíti, mely izzítás közben három rétegből forrasztatik össze — és ezután tetszés szerint lesz hengerelve. Az így készült kormánylemez középső rétege lágy acél, a mely tehát sosem válik rideggé, a két külső réteg ellenbe a lepfinomabb szerszám-acél, amely a lehető legkeményebbre van edzve. Az így előállított kormánylemez tehát azon megbecsülhetetlen előnnyel bírnak minden más eljárás szerint készült és e célra használatos lemezek fölött, hogy egyesítik magukban a képzelhető és elérhető legnagyobb keménységet és ezzel kapcsolatban a kellő ruganyosságot is, aminek pedig az a következménye, hogy az ily lemezeknél a kopás alig észrevehető, a törés, az elpattanás pedig majdnem absolute ki van zárva.

Ebből az u. n. páncél vagy compound acélból készíti a Bächer-féle ekegyár ekéinek kormánylapjait; készíti pedig csiszolva és fényezve, hogy rájuk a még oly tapadós föld se ragadjon. Ez magyarázza meg a Bächer-féle ekék absolute tökéletes munkáját és ez a magyarázata annak is, hogy ezen ekék oly tartósak és oly kevés vonóerőt igényelnek, amit természetesen csak megkönynyit az is, hogy a gyár az újítást is bevezette, hogy

ekéin kizárólag csak a törhetetlen tégely-acél ekefejeket alkalmazza, amelyek pedig könnyűek, de könnyű súlyuk dacára többszörösen tartósabbak a nehezebb öntött vasfejeknél. Akik tehát a Bächer-féle ekéket dicsérik, azt nem ok nélkül teszik. A tapasztalat győzte meg őket jóságukról.

(a.)

H. S.

AZ ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évt. en.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.**

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Ákos

vezérfelügyelő.

(1003.)

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Kolozsvár, (szept. 3.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 15'— k., II. r. q. 14 k. — f., rozs I. r. q. 11'— k., II. r. q. 10 k. 40 f., tengeri I. r. q. 13 k. 20 f., II. r. q. 12 k. 80 f., zab I. r. q. 8 k. 80 f., II. r. q. 8 k. — f. *Hüvelyesek főzelékek stb:* rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 64 f., borsó kg. 38 f., lencse kg. 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k. 30 filér, bors kg. 2 k., hagyma kg. 22 f., foghagyma kg. 32 f. *Takarmány és alom:* széna I. r. q. 13 k. 60 f., II. r. q. 11 k. 80 f., zsupszalma q. 9 k. 20 f.

Besztercze, (aug. 31.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 16 k., II. r. q. 15 k., rozs I. r. q. 13 k., tengeri I. r. q. 14 k., II. r. q. 13 k. 50 f., zab I. r. q. 11 k. *Zöldség, vetemény stb:* rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 36 f., borsó kg. 38 f., lencse kg., 46., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k., bors kg. 2 k., hagyma kg. 22 f., foghagyma kg. 32 f.

Szekely-Udvarhely, (aug. 31.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 14 k., II. r. q. 13 k., 60 f., rozs p. 12 k., árban q. 12 k., zab q. 9 k., tengeri I. r. q. 10 k. 80 f., II. r. q. 10 k., *Hüvelyesek, főzelékek stb. ára:* fehér paszuly lv. 4 k. 80 f., sárgarépa lv. 80 f., burgonya lv. 90 f., hagyma koszorunként 50 f., káposzta 100 drb 3–4 k., *tej, tojás, zsir:* sajt köz. 1 kg. 1 k. 40 f., vaj 1 kg. 1 k. 90 f., tojás 3 drb. 20. fillér, *takarmány és alom:* réti széna szekerenként 8 k., őszi szalma szek.-ként 5 k., mesterséges széna szek.-ként 15 k.

Brassó, (aug. 31.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 16 k. 9 f., II. r. q. 16k., 80 f., rozs q. 12 k. 22. f. árpa q. 10 k 67 f., zab q. 9. k. 80 f., tengeri I. r. q. 11 k 60 f., II. r. q. 10 k. *Hüvelyesek, főzelékek stb:* fehér paszuly lv. 4 k. 80 f., burgonya lv. 80 f., sárgarépa (murok) lv. 90 f., hagyma koszorunként 30 f.

Szamosujvár, (aug. 31.) *Gabonaárak:* buza I. r. q. 12 k., II. r. q. 11 k., rozs I. q. 9 k., tengeri I. r. q. 12 k., zab I. r. q. 7 k., *Hüvelyesek, főzelékek stb:* rizs kg. 36 f., gyöngykása kg. 34 f., borsó kg. 38 f., lencse 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k., hagyma kg. 22. bors. kg. 2 k., foghagyma kg. 32 f., *Tej, tojás, zsir:* disznózsir kg. 1 k. 68 f. *Takarmány és alom:* alomszalma —., zsupszalma q. 4 k. 60 f.

Komló árak.

(A «segesvári komlószövetkezet» jelentése.)

Segesvár 150—165 kor.
 Saaz —
 Auscha 250—130 »
 Nürnberg 185 márka.

Budapesti szurómarhavásár, szept. 3.

Felhajtott: 515 drb. élő borju, — drb. leölt borju, 22 drb. növendékmarha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 90—104 fillérig, kivételesen 106 fillérig, középminőségű élőborjukért 80—88 fillérig, leölt borjukért — fillérig, rugott borjukért 60—70 fillérig, növendékmarháért 45—64 fillérig kg.-ként. (levonás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat szilárd, árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár, szept. hó 3.

Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 920 drb, magyar tehén 460 drb, növendékmarha 22 drb, szerbiai ökör 3579 drb, szerbiai tehén 554 drb, bivaly 258 drb, bika 235 drb, összesen 6028 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizalni való ökör 42 darab, fejős tehén 190 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66 K.-tól 72 K.-ig, kivételesen 76 K. métermázsánként, közép minőség 60 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőség 52 K.-tól 58 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 52 K.-tól 62 K.-ig, silányabb minőségű 46 K.-tól 50 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 68 K.-tól 76 koronáig, kivételesen — K., középminőség 60 koronától 66 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 50 K.-tól 68 K.-ig, kivételesen 70 K., silányabb minőségű 42 K.-tól 48 K.-ig, bika jobb minőségű 60 K.-tól 74 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőség 48 K.-tól 58 K.-ig, bivaly 36 K.-tól 48 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 42 K.-tól 58 K.-ig, tarka tehén 48 K.-tól 68 K.-ig, kivételesen 72 K. Gazdasági marhákért: Igás ökör első rendű — K.-tól — K.-ig, kivételesen — K.-tól — K.-ig, középminőségű 670

K. tól 740 K.-ig métermázsánként, — K.-tól — K.-ig páronként. Fejős tehén: keresztezett színes 180 K.-tól 280 K.-ig, bonyhádi faj 250 K.-tól 340 K.-ig darabonként.

Vágómarhából a mai vásárra felhajtott 6028 darab, még a mult heti maximális fejhajtás is 300 darabbal tullepte, de az eladási képesség oly nagy, hogy valószínűleg csak néhány gyengébb minőségű csapat marha fog eladatlanul maradni. Elsőrendű minőségek csaknem megtartották mult heti árakat, csupán némely esetben csökkentek 1 koronával, közepes és gyenge minőségek pedig 2—3 koronával métermázsánként. Ezen áresés a nagy felhajtáshoz képest elég csekélynek mondható. Ugy a jármás ökrök, mint a fejős tehének iránt ez érdeklődés kielégítő.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélcölesönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék.

nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélcölesönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémenykötvények

A világ leg-tökéletesebb Beszélő gépe!

Világhírű Mascagni Record Comp. grammophonjait és fonographjait

csekély havi részletekre szállítjuk. Havi részlet 4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Erdélyi-részi főképviselet: „KORVIN MÁTYÁS“

— Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság. —
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21. sz.
 Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETETRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**
 18 Jutányos árak, pontos kiszolgálás. 1103.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
 Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Fontos minden cséplőgéptulajdonosnak!!

Uj törekrosta vaslemezből cséplőgépekhez!

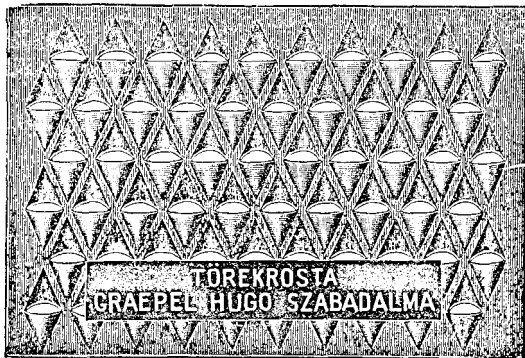
Graepel Hugó gépgyáros szabadalma Budapest, V. Váczi-út 40—46.

Nincs többé magveszteség. A rosta ára rövid idő alatt megtérül a magnyereség által.

Legjobb sikerrel kipróbálva. Részletes leírás minden érdeklődőnek küldetik.

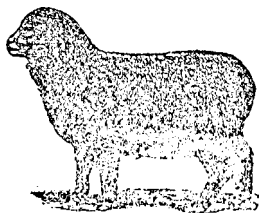
Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és ha nem felel meg, visszafogadni.

Felvilágosítást ad és megrendeléseket fölvesz az „Erdélyi Kereskedelmi Társaság“ is
Kolozsvártt, Petőfi-utca 7. sz. 1066.

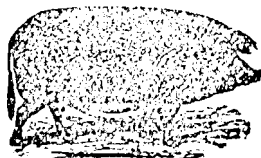

Báró Kemény József M.-Némethii
 gazdaságában u. p. Déva, eladó

85 darab
 félvér fries
 juhnyáj,

igen szép tiszta
 vérű

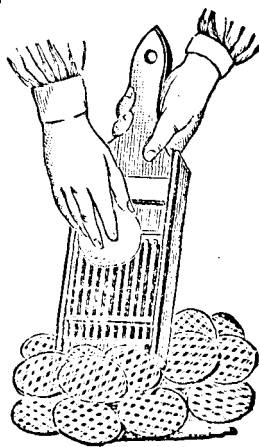
Berkshire
 kan malacok;

őszi búza vetőmag, s egy egy évig
 használt kis óriás daráló.

1192

Gazdatiszti állást

keres január 1-re; esetleg hamarabb is, egy 37 éves, nős, gyerektelen egyén; ki az agyógyi földmives iskolát jó sikerrel végezte, húsége és jómagaviselete által címét kiérdemelte. 7 évi odaadó szorgalma által, a gazdaság minden ágában kellő prakszist szerzett. Beszél magyarul és románul. Megkeresést a kiadóhivatalban.

A kiállításban az összes kiállított tárgyak között a legnagyobb feltűnést keltette a szabadalmazott „VIKTORIA“ főzelék és gyümölcs-gyalu. Mert dacára, hogy egész jelentéktelen kis eszköz, máris nélkülözhetlenné vált a háztartásban. Egymaga aprít tököt, répát, képosztát s minden egyéb aprítható főzelék és gyümölcsfélét, körítést és befőttet.

A kiállításban a „VIKTORIA“ gyalut gyakorlatban bárkinek készségeggel megmutatja a kiállító, a ki Erdély részére viszontelárusítókat is keres.

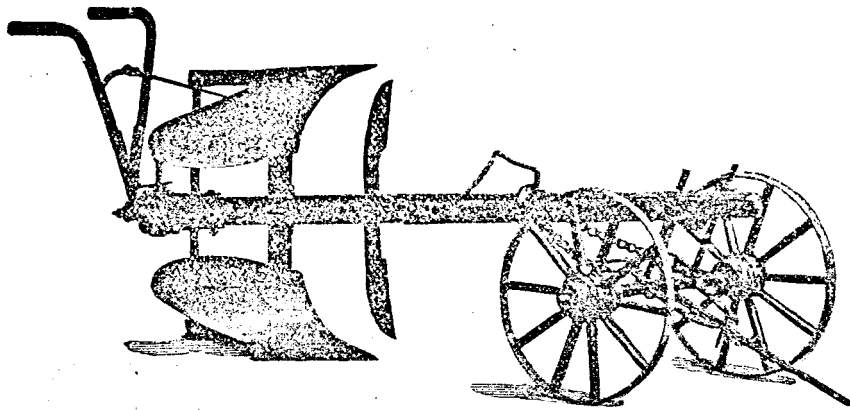
Czim: Steinfeld G. és Társa

Kiállítás KOLOZSVÁR és BUDAPEST,
 VI., Figyelő-utca 4.

A nagyszabeni Limbek Rezső gazdasági gépműhelyében szerkesztett és gyártott
Limbek-féle szabadalmazott hegyi váltó-eke,

mely számos nagyobb gazdaságok közül Gróf Teleki László szedinkai uradalmában is nagyon jó sikerrel kötött agyagos földben kipróbáltatott és hol már több működésben van, minden gazdaságnak legforróbban ajánlhatók.

Egy eke ára 40 korona.

Kapható:

Limbek Rezsőnél,

Ló-tér 7. sz.

és

Jickéli F. Károly

vaskereskedőnél

Nagy-Szeben.

1187

Jutányosan eladók:
**— Százados —
 marha-
 mérlegek,**

1500 klg. hordképességű erős vaskorlással,
 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

**— Szekér —
 hidmérlegek,**

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló
 súlyal, 4 méter hosszú, 2 m. éter széles.

Beeserélek:

ócska marhamázsákat új marhamérlegekre.
 Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt
 évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész,
 BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

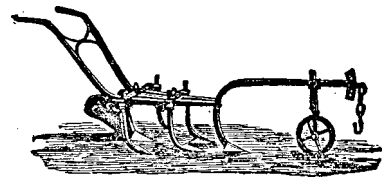
BABÓS és TÁRSAI
 vaskereskedése

Kolozsvárt, Deák Ferencz-út 25. szám.

Gyári nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben, villamos öngyújtóval ellátott Benzínmotor és Lokomobilok, Gőzmotor cséplőkészletek, szabadalmazott gölyös perselyű kézi és jargányos cséplőkészletek, Gabona-rosták, Trieurók, Szeeska- és

Répvágók, Kukoricza-morzsolók, szabadalmazott „MONTANIA DRIL” sorbavető gépek, Fagerendelyes és Sack-rendszerű ekék stb.

Gépszíj, Gépolaj Tovota gép' enőcs és mindennemű technikai cikkek. Gabona-zsákok, Vizmentes ponyvák, OLAJ- és PORFESTEKEK, Hollandi Kencze (Firniss) és mindennemű lackok, Pormentesítő olaj, LINOLEUM és BOROSTYÁN PADLÓLACK. Tűzmentes PÉNZ- és KÖNYV-VASSZEKRENYEK gyári raktára. Rézgálicz stb.

Gyors és pontos kiszolgálás. Vidéki megrendéseket gyorsan elintézzük.

Tisztelettel
BABÓS és TÁRSAI.

1199

A Baromfitenyésztők Országos Egyesületével
 karöltve az

ARADVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
 ARADON (g.)

folyó évi november hó 8., 9. és 10-én

tenyészbarmfivásárral egybekötött

Országos Baromfikiállítást

rendez. — Bővebb felvilágosítást ad az

„Aradvármegyei Gazdasági Egyesület”
 igazgatósága ARAD.

2000 korona pénzdíj és sok egyéb kitüntetés.

**Elsőrendű tiszavidéki
 •• piros vetőbuzát ••**

(h.)

ajánlunk **őszi vetésre.** 500 klg. gramm alul nem szállítunk. — Kivánatra mintázott árajánlatot küldünk

Szászbereki uradalom

— SZÁSZBEREK —

Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye.

Magyar buzapác

„Agrus”

a vetőmag csávázására.

2 mm. számára
 egy csomag 50 fill.

Detsinyi Frigyes Budapest,

Marokkói-utca 2, a Fekete kutyához.

(i.)

Elsőrangú hazai gyártmány!

2500 gőzcséplőkészlet

és 100,000 különféle kisebb gazdasági gép üzembn.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár
 részvény-társulat

Budapest, VI., Váci-út 19.
 Malomberendezésekre külön szakosztály.

A gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépek elismert kitűnő minőségben.

Szakba vágó kérdésekkel kérjük hozzánk fordulni. Részletes felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgálunk díjmentesen.

Morzsolók

Répvágók

1902. évi forgalom 28000 bál.

Felhívjuk a tisztelt c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukceziókra,

melyek idei második sorozata
szeptember hó 16. és 17-én
 tartatik meg.

Az aukceiókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezelvényben, valamint lugyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

HELLER M. s TÁRSA

BUDAPEST,

V. kerület, Erzsébet-tér 13. szám.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

„FUCHSOL“

Vegyszer mezei egerek irtására.

Hatása feltétlenül biztos. Emberekre, mezei apró vadra, házi állatokra ártalmatlan. Árjegyzéket bérmentve küld a

Fuchsol vegyszeti labororium
POZSONYBAN, Vörösmarthly-utcza 7. sz.

1163

Ponyva és zsákgyár

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám

Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycim:

Elsinger Budapest

Alapítva 1831.
46 kiténtetés.

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITŰNO, ELPUSZTITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocs- és repceponyvak.

Tarpaulin-Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNÉLKŰL

KARTELLÉN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMENTES SÁTRAK, ESOKÖPENYEK, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni. (1089.)

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari czélokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

legujabb javított rendszerű ti edes futósúlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kiténtetve!

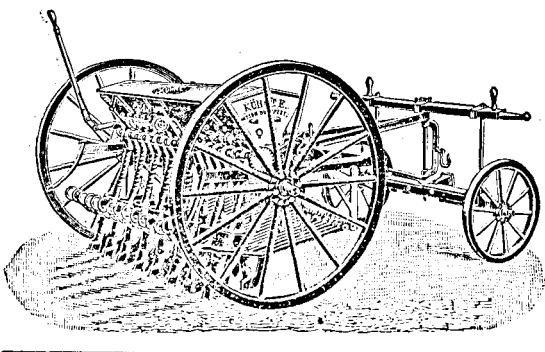
Léber Gyula első erdélyi sodronyszövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, disz-kerítéseit és diszkapuit, továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

1168.

rálógépek, Szőlőzúzó- és bogozó-gépek, Venyigezúzó. BORSAJTÓK, Francia-ekék és kapáló-gépek szőlőmiveléshez.

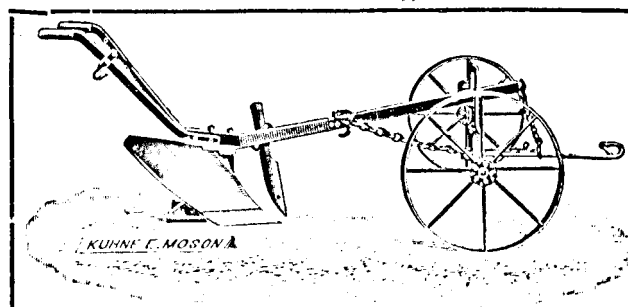
Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a sz.**

KÜHNE E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyárában MOSONBAN

legjobb anyagból és ellsmert gondos kivitelben kaphatók:

SACK-rendszerű acélekék, egy- és kétvasu ekék különféle szerkezetben, **Hengerek**, szántó föld és rétboronák dús választékban. Hirneves tolokerekes rendszerű „**MOSONI**

DRILL“ sorvetőgépek. Mindennemű **cséplőgépek** kézi és járgányhajtásra. Gabonatisztító és szelelő rosták, konkoly választók, **szecs kavágó-, répavágó- és da-**

1099

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Szíveskedjen **vagyongyűjtés céljából** ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingyen-árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda különleges terménytisztító gépgyártól, **Hódmezővásárhelyről,**

1158.

melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valóságával.

Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli díszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:

BEOCSINBAN

Szerémmegye

Pétervárad mellett.

Iroda:

BUDAPEST,

V. kerület,

Alkotmány-utca 10.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasúti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normálaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debrecen
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1182

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomású olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben.

1093

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 3.

a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magy. korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

„Pef“ (Porcellán-Email-Festék)

falakon és fán

porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság.

Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klozetek stb. részére felette célszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. I.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfélék.

Egy 34 éves nős, keresztény tisztartói állást keres január elsejére, esetleg hamarabb. 16 évi nagybirtokon szerzett praksisa van, beszél magyarul, oláhul, tótul és keveset németül és cigányul; a gazdaság minden ágában jártas, különösen az állattenyésztésben, jelenleg kezelő-tisztartói állása van. Cím: »önfeláldozó gazda« alatt megtudható. (1193.)

BÉLHURUT
kötő gyógyszer a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógyszerárkában; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1056
CORNIDES K.

Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgosó telep.

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálitója és az arany koronás kereszt birtokosa

műbutor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvártt. Alapított 1869-ben. 1039.

HIRMANN FERENCZ rézárugyár

Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkéng feckendőt, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnomásu sörkimérő készüléket és sörszivattyút, hordózárat, valamint a pincégazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880. 1118.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Állást keres

gazdasági tanintézetet Kolozsvárt végzett és 2 $\frac{1}{2}$ év óta nagyobb uradalomban mint segéd-tiszt működő törekvő, nőtlen fiatalember.

Címe a gazdatiszti egyesület titkári hivatalában tudakolható meg.

A kinek van eladó bármilyen gyümölcs és főképpen hullott és asztali almája, forduljon

Hajnal J.-hoz

Kolozsvár

Széchenyi-tér 12. sz., ki a legmagasabb napi áron veszi meg. 1195

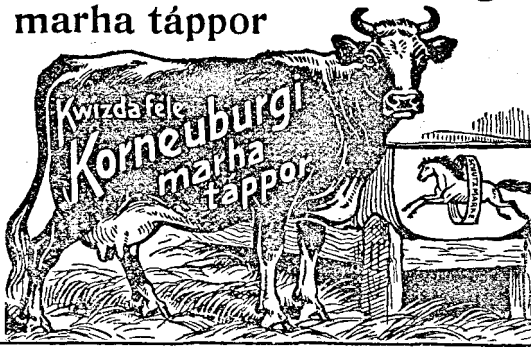
SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48.szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. 1038

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk Bauer B. Gyula céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

Bajor I.
angol törzsű szűz müttermében
KOLOZSVÁRTT,
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király-tér sarok, Hintz-ház, bejárat Wesselényi u. felől — a legújabb minták szerint és legjobb szöveteiből r-ná kívül jutányosan vállalatunkból sport, vadász és gazdasági ruhák! 1120

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrend szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van élvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csonttöréseknél. — 1/2 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógytűkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

1014. I.

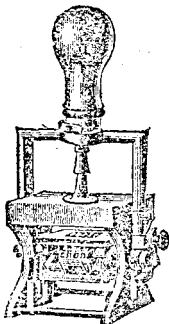
Első magyar ruggyanta bélyegző-gyár és véső-intézet

Geduldiger Hugó

vésnök,

BUDAPEST,
Váci-körút 17. szám.

Ajánlkozik

ruggyanta és rézhé-lyegzők, pecsétnyomók zsáksablonok, állatjelző-bélyegzők stb. elkészítésére.

Mintalapok ingyen.

Vidéki képviselők kerestetnek.

1101.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400.000.— K.
Alapítványok 1268.120.— „
Tartalékok 190.400-30 „

Összesen 1,858.520-30 K.

Első évi felesleg 90.349.— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta r.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1018

az igazgatóság.

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtig. Egy karikahajós 65—80 frtig. Egy Central Bobbin 86—90 frtig. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gepeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig. Kerékpár tömlő gumi 2 frt. 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetillen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtig stb.

Csakis készpénzért. 1109

HUBERT J. E.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

— Folyó hó elején fog megjelenni —

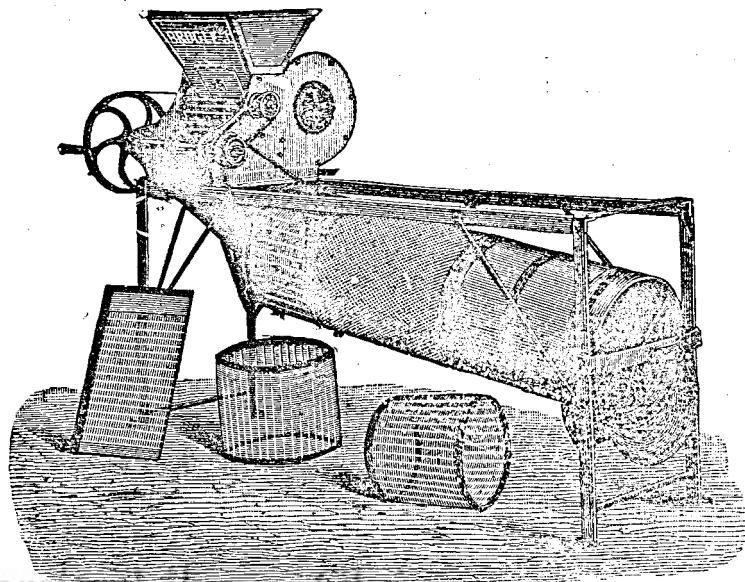
GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROS

— Budapest, V., Váci-út 40—46. —

LEGUJABB ÁRJEGYZÉKE (1.)

**gőzmozgonyokról,
cséplőgépekről,
konkolyválasztókról,
lyukasztott leme-
zekről stb.**

Minden érdeklődőnek díjtalanul megküldetik.

Ullmann Ferencz Czim- és Czimerfestő.
Egyedüli erdélyrészi
Diszító műterme, Horgany- és Ércz-czimmtábla Öntődéje.
Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz

Készít mindennemű horgany és érczöntésű fel-
irat-táblákat, u. m. községjelző útjelző, tilalmi és
egyedüli felirati táblákat a legjobb anyagból és ki-
vitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások
diszítéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bár-
mily kivitelben. ugyszintén diszítési tárgyak, lobo-
gók, czimerek stbik kölcsön is adatnak.

Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

BELLÁN MÁTYÁS — — mező — —
gazdaságának

1167

— kender- és kötélárú-ipartelepe Bács-Csében —

ajánl legjobb minőségben és legolcsóbban: **komlózsineget, dohányzsine-
get, cserkötőzsineget** s mindenféle gazdasági kötélárút, továbbá gabona-
és komlózsákot, ponyvákat stb. — Mintákkal, árjegyzékkel készséggel szolgál.

WEGMANN-féle
porcellán hengerek

képviselete

(1.)

Jakab István malomépítész

Budapest, II. kerület, Horváth-utca 23. szám.

Porcellán hengerszékünk a kolozsvári ki-
állításán látható s kérünk minél számosabb
látogatót

tisztelettel

JAKAB ISTVÁN mérnök

Budapest, 2., Horvát-u. 23.

Árjegyzék ingyen.

Benzinmotorokat

— csak —

Beck és Gergely

(1.)

cégnél vásároljon

Budapest, V., Váci-ut 12. sz.